

(*)Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte

Subjects

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
P02G051V01201	Basics of individual sports	1st	9
P02G051V01202	Exercise physiology 2	1st	6
P02G051V01203	Basics of group sports 1	1st	9
P02G051V01204		1st	6
P02G051V01205	Basics of group sports 2	2nd	9
P02G051V01206		2nd	6
P02G051V01207	Basics of gymnastic sports	2nd	9
P02G051V01208	Free body expression and dance	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Fundamentos dos deportes individuais**

Subject	Fundamentos dos deportes individuais			
Code	P02G051V01201			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits 9	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Martínez Patiño, María José			
Lecturers	Martínez Patiño, María José Rial Fernández, Ramón Benigno Tourinho González, Carlos Francisco Zarzosa Alonso, Fernando			
E-mail	mjpatino@uvigo.es			
Web				
General description	*Análisis do proceso de ensino-aprendizaxe da *natación e atletismo			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code			
B10	6.2 Analizar, revisar e seleccionar o efecto e a eficacia da práctica dos métodos, técnicas e recursos de investigación e da metodoloxía de traballo científico, na resolución de problemas que requiran o emprego de ideas creativas e innovadoras.		
B12	7.2 Coñecer, elaborar e saber aplicar as condicións ético-deontolóxicas, estrutural-organizativas, o desempeño profesional e a normativa do exercicio profesional dos Licenciados en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, en calquera sector profesional da actividade física e do deporte (educación formal e físico-deportivo informal; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte); así como poder desenvolver un traballo multidisciplinar.		
B13	7.3 Comprender, saber explicar e difundir as funcións, responsabilidades e importancia dun bo profesional Licenciado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, así como analizar, comprender, identificar e reflexionar de forma crítica e autónoma sobre a súa identidade, formación e rendemento profesional para acadar o fins e beneficios da actividade física e do deporte de forma adecuada, segura, saudable e eficiente en todos os servizos físico-deportivos ofrecidos e prestados e en calquera sector profesional da actividade física e do deporte.		
C1	1.1 Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).		
C2	1.2 Diseñar e aplicar o proceso metodolóxico composto pola observación, reflexión, análise, diagnóstico, execución, avaliación técnico-científica e/ou divulgación en distintos contextos e en todos os sectores da intervención profesional na actividade física e o deporte.		
C3	1.3 Comunicarse e interactuar de forma adecuada e eficiente, na actividade física e deportiva, en diversos contextos de intervención, demostrando habilidades docentes de forma consciente, natural e continua.		
C4	1.4. Adaptar a intervención educativa ás características e necesidades individuais de toda a poboación e facendo fincapé en poboacións de carácter especial como: escolares, maiores (maiores), persoas con mobilidade reducida e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou similares). prescrito por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade.		

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Adquirir actitudes didácticas e pedagóxicas adaptadas á metodoloxía do ensino do Atletismo e Natación	B12	C2
Ser capaz de realizar programacións de actividades do Atletismo e Natación		C1 C2 C3 C4
Localizar a información necesaria nas fontes bibliográficas específicas e xerais relacionadas co Atletismo e Natación	B10	C4

Coñecer e utilizar con precisión a terminoloxía específica propia do noso ámbito nos deportes de atletismo e natación	B10	C1 C3
Analizar de forma crítica as exposicións de diversos autores ou teorías.	B13	C3

Contidos

Topic

Bloque Temático 1. Fundamentación teórica da natación e o atletismo.	O catro bloques temáticos teñen o seu desenvolvemento en 9 Unidades didácticas.
Bloque Temático 2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos da *natación e o atletismo.	Atletismo:
Bloque Temático 3. Estrutura formal e funcional da natación e o atletismo.	<p>UD. I: As carreiras: Presentación da materia. Conceptos básicos da evolución histórica das carreiras, as saídas de tacos e de pé, as substitucións e os valos. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación das carreiras, as saídas de tacos e de pé, as substitucións e os valos. Bases estruturais fundamentais da técnica de carreira, da técnica da saída de tacos e de pé, da técnica e estratexia do cambio da testemuña e da técnica do paso do valo. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica de carreira, da técnica da saída de tacos e de pé, da técnica e estratexia do cambio da testemuña e da técnica do paso do valo. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a UD.</p>
Bloque Temático 4. O proceso de iniciación deportiva da natación e o atletismo.	<p>UD. II: Os saltos: Conceptos básicos da evolución histórica do salto de lonxitude, do triplo salto, do salto de altura e do salto con pértega. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación do salto de lonxitude, do triplo salto, do salto de altura e do salto con pértega. Bases estruturais fundamentais da técnica do salto de lonxitude, da técnica do triplo salto, da técnica do salto de altura e da técnica do salto con pértega. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica do salto de lonxitude, da técnica do triplo salto, da técnica do salto de altura e da técnica do salto con pértega. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a UD.</p>
	<p>UD. III: Os lanzamentos: Conceptos básicos da evolución histórica do lanzamento de peso, do lanzamento de disco, do lanzamento de xavelina e do lanzamento de martelo. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación do lanzamento de peso, do lanzamento de disco, do lanzamento de xavelina e do lanzamento de martelo. Bases estruturais fundamentais da técnica do lanzamento de peso, da técnica do lanzamento de disco, da técnica do lanzamento de xavelina e da técnica do lanzamento de martelo. Principios xerais e específicos da observación sistemática da técnica do lanzamento de peso, da técnica do lanzamento de disco, da técnica do lanzamento de xavelina e da técnica do lanzamento de martelo. Sesións prácticas de cada unha das técnicas que compoñen a UD.</p>
	<p>UD. IV: As probas combinadas: Conceptos básicos da evolución histórica das probas combinadas. Conceptos básicos das regras principais aplicables á iniciación das probas combinadas. Conceptos básicos de xogando ao atletismo. *Estructuración das prácticas. Sesións prácticas de xogando ao atletismo.</p>
	<p>Natación:</p>
	<p>UD. I: Formulacións das actividades acuáticas: Presentación da materia cunha introdución aos diferentes tipos de actividades que se desenvolven na actualidade no ámbito da actividade acuática e dos factores que inciden na elección das diferentes formulacións.</p>
	<p>UD. II: Metodoloxía do proceso de ensino da natación. Tendencias actuais no ensino da natación. Aplicación dos estilos de ensino, análise das variables e condicionantes que inciden na elaboración dun programa de actividades acuáticas desde o punto de vista didáctico.</p>
	<p>UD. III: Etapa de adaptación ao medio acuático. Coñecer os procesos básicos de iniciación e *familiarización co medio acuático. Coñecer os mecanismos de execución, variables e procesos no ensino da respiración. Coñecer os factores que inflúen nos mecanismos de *flotación, propulsión e resistencia así como nos procesos de ensino dos mesmos.</p>
	<p>UD. IV: Etapa de dominio do medio acuático. Presentación das habilidades e destrezas básicas aplicadas ao ámbito da *natación: conceptos e procesos de aprendizaxe. Etapa de dominio</p>
	<p>UD. V: Descrición básica das técnicas de natación. Introducción histórica da evolución ao longo do tempo da técnica do catro estilos: *crol, costas, braza e bolboreta. Descrición e análise das bases estruturais de cada un dos estilos: posición do corpo, traxectorias básicas dos brazos, acción de pernas, respiración e coordinación completa dos movementos. Descrición e coñecemento das técnicas de saídas e xiros de cada un dos estilos de nado e probas de estilo individual.</p>

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	27	0	27
Resolución de problemas	1	1	2
Seminario	2	4	6
Traballo tutelado	2	4	6
Prácticas de laboratorio	40	80	120
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos da materia *objecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	O profesor exporá os aspectos básicos da materia
Seminario	Asistencia a actividades formativas fose da *uvigo, para analizar o funcionamento de programas acuáticos
Traballo tutelado	Desenvolvemento de traballo en grupo sobre a *tematica da materia e *tutorizados polo docente.
Prácticas de laboratorio	Desenvolveranse os conceptos prácticos sobre os deportes individuais de *natación e atletismo

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumno recibirá atención individualizada no horario de *tutorías establecido a tal fin durante o presente curso académico. Para a consulta do seu horario de *tutorias e lugar das mesmas deberase consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación e do deporte. (http://fcced.uvigo.es/*gl/)

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results
	Description		
Lección maxistral	No bloque temático de ATLETISMO, avaliarase cun control de coñecemento dalgunha especialidade da materia a través de preguntas curtas que supón o (10%) da nota final.	10	B10 C1 B13 C2 C3
Traballo tutelado	No bloque de *NATACIÓN desenvolveranse traballos propostos polo docente nos cales o alumno mediante o traballo en grupo terá que analizar os puntos que se determinen no temario. Si a planificación permíteo estes traballos exporanse e *defenderan en clase.	25	B10 C1 B12 C4
Prácticas de laboratorio	No bloque temático de ATLETISMO, Se *evalua nesta metodoloxía as prácticas da materia que serán supervisadas nun *exámen práctico de todas ou algunha das prácticas realizadas. Avaliarase co 40% da nota final. Nesta nota final teranse en conta as prácticas realizadas en clase e a participación activa nas prácticas ao longo do curso.	40	B10 C2 B12
Exame de preguntas obxectivas	No bloque de *NATACIÓN a avaliación *sera apto/non apto O bloque temático de *NATACIÓN será avaliado cun exame de preguntas para desenvolver / cuestións de múltiple elección ou de resposta curta.	25	B10 C2 B12 C3 C4

Other comments on the Evaluation

A puntuación final será a media aritmética da cualificación obtida na parte da materia de Atletismo y Natación. Será necesario alcanzar polo menos unha puntuación de 4 para realizar a media.

O estudiantado que non chegue ao 80% de asistencias ás clases prácticas de Atletismo, terá que realizar un examen práctico e entregar un traballo da materia.

O estudiantado que non chegue ao 80% de asistencias ás clases prácticas de Natación, terá que facer un exame teórico que será o 40% da nota será o exame teórico, o outro 40% o exame práctico e 20% será a elaboración de sesións prácticas ao longo do curso. Así mesmo deberá realizar unha proba na piscina onde acredite de maneira suficiente o dominio mínimo dos catro estilos de nado, saídas y viraxes.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Especialización en deportes individuais/P02G050V01907

Other comments

Ningún

IDENTIFYING DATA**Exercise physiology 2**

Subject	Exercise physiology 2			
Code	P02G051V01202			
Study programme	Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2nd	1st
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	García Soidan, José Luís			
Lecturers	García Soidan, José Luís Taboada Iglesias, Yaiza			
E-mail	jlsoidan@uvigo.es			
Web				
General description				

Training and Learning Results

Code			
B3	2.2 Identify, communicate and apply scientific anatomical-physiological and biomechanical criteria at an advanced level of skills in the design, development and technical-scientific evaluation of procedures, strategies, actions, activities and appropriate orientations; to prevent, minimize and/or avoid a health risk in the practice of physical activity and sport in all types of population.		
B4	3.2 Know how to promote, advise, design, apply and evaluate technically and scientifically appropriate and varied physical activity, physical exercise and sport programs, adapted to the needs, demands and individual and group characteristics of the entire population, with emphasis on the elderly, women and diversity, schoolchildren, people with disabilities and people with pathologies, health problems or similar (diagnosed and/or prescribed by a physician).		
B5	3.5 Organize the promotion of policies, strategies and educational programs on aspects of public health, in relation to physical activity and sport (for the prevention of risk factors and diseases); as well as cooperate with other agents involved in the same: in any sector of professional intervention of physical activity and sport.		
C11	3.1 Analyze, identify, diagnose, promote, guide and evaluate strategies, actions and activities that promote adherence to an active lifestyle and the participation and regular and healthy practice of physical activity and sport and physical exercise in an adequate, efficient and safe way by citizens in order to improve their overall health, well-being and quality of life, and with emphasis on special populations such as: elderly people (senior citizens), schoolchildren, people with disabilities and people with pathologies, health problems or assimilated (diagnosed and/or prescribed by a doctor) attending to gender and diversity.		
C13	3.3 Articulate and deploy programs of promotion, guidance, coordination, supervision and technical-scientific evaluation of physical activity, physical exercise and sport for the entire population, with emphasis on populations of special character, with the presence of a professional or carried out autonomously by the citizen, in different types of spaces and in any sector of professional intervention of physical activity and sport (formal and informal physical-sports education; physical and sports training; physical exercise for health; management of physical activity and sport) according to the possibilities and needs of citizens, with the aim of achieving their autonomy, understanding, and greater and adequate practice of physical activity and sport.		
C15	3.5 Organize the promotion of policies, strategies and educational programs on aspects of public health, in relation to physical activity and sport (for the prevention of risk factors and diseases); as well as cooperate with other agents involved in the same: in any sector of professional intervention of physical activity and sport.		

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Capacity to apply the physiological, biomechanical, comportamental and social principles to the field of the physical activity and the health.	B3	C11
	B4	C13
	B5	C15
Capacity to identify the risks that derive stop the health, of the practice of inappropriate physical activities in the practitioners of physical activity-sportive and leisure.	B4	C11
		C13
		C15

Contents

Topic

BLOCK I. PHYSIOLOGY OF The EXERCISE And PROOFS OF EFFORT.	Subject 1. Modifications and cardio-vascular adaptations produced by effort and the physical exercise. Subject 2.-Blood modifications and adaptations induced by effort and the physical exercise. Subject 3. Ventilation, transport of oxygen (VO ₂) and CO ₂ produced by in effort.
BLOCK II. CINEANTROPOMETRY and SPORT NUTRITION.	SUBJECT 4. Studio of the weight and of the corporal composition. Subject 5.Physiological bases and principles of the sportive Nutrition.
BLOCK III. PHYSIOLOGY of the Endurance	Subject 6. Sour balance-base and Renal Function. Subject 7. Fatigue and Syndrome of overtraining
BLOCK IV. FISIOLGY OF The EXERCISE And EXTERNAL AGENTS. PREVENTION And HEALTH.	Subject 8. Physiological answers in front of distinct environmental situations. Subject 9.- Relations go in the physical exercise, health and prevention of illnesses.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22.5	27.5	50
Mentored work	0	35	35
Laboratory practical	30	35	65

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition of the classroom problems
Mentored work	To each group the teacher will assign a work related with the contained of the program.
Laboratory practical	Application to practical level of the theory of a field of knowledge in a context determined. Practical exercises through the diverse laboratories.

Personalized assistance

Methodologies Description

Mentored work	Attention in small groups to verify the knowledges purchased. Orientation about the works they have assigned.
---------------	---

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Lecturing	The evaluation of the sessions will be realized by test questions. The total punctuation of this section will be of 5.5 points.	39	B3 B4 B5	C11 C13 C15
Mentored work	Works presented (3): 1.5 points in total: -Work 1...0,5 points -Work 2...0,5 points -Work 3...0,5 points	30	B3 B4 B5	C11 C13 C15
Laboratory practical	Assistance to 80% or more of the practical.... 3 points	31	B3 B4 B5	C11 C13 C15

Other comments on the Evaluation

To surpass the subject, the students will owe to obtain 5 points or more, summing the theoretical part, the practice and the works.

For power realize the theoretical examination, and need that the student assisted 80% of the practical.

Each of the three works will value with the following criteria: a)correct presentation; b)suitable Content; c)Adequated figures and tables; d)bibliographic references with indexed articles (minimum of 4).

The superation of the practices of Laboratory saves until it third announcement.

Sources of information

Basic Bibliography

Mora, **FISIOLOGÍA DEL DEPORTE Y EL EJERCICIO**, 9788491103530, Panamericana, 2021

Asker Jeunckendrup, **Nutrición Deportiva.**, 9788416676798, Tutor, 2019

Thompson Walter R., **ACSM's Clinical Exercise Physiology**, 9781496387806, 1, Wolters Kluwer, 2019

Bernardot, **MANUAL ACSM DE NUTRICIÓN PARA CIENCIAS DEL EJERCICIO.**, 9788417602628, Wolters Kluwer, 2019

Marie Spano, Laura Kruskall, **Nutrition for Sport, Exercise &&&&&& Health.**, Human Kinetics, 2017

W. Larry Kenney, Jack Wilmore, David Costill, **Physiology of Sport and Exercise**, 6, Human Kinetics, 2015

Scott Powers &&&&&& E. Howley, **Fisiología del ejercicio. Teoría y aplicación a la forma física y al rendimiento.**, 8, Paidotribo, 2014

López Chicharro, **Fisiología del Entrenamiento Aeróbico.**, Panamericana, 2013

Complementary Bibliography

McArdle, W. and Katch, F., **EXERCISE PHYSIOLOGY. NUTRITION, ENERGY, AND HUMAN PERFORMANCE.**, 9781451191554, LIPPINCOTT, 2018

Calderón Montero, **Fisiología Humana aplicada a la actividad física.**, Panamericana, 2012

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Physiology: Exercise physiology 1/P02G050V01104

IDENTIFYING DATA**Fundamentos dos deportes colectivos I**

Subject	Fundamentos dos deportes colectivos I			
Code	P02G051V01203			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits 9	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Lecturers	Docampo Blanco, Pedro Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
E-mail	telmosilva2420@gmail.com jorgeviano@uvigo.es			
Web				
General description	FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA DO BALONCESTO (BC) E O BALONMÁN (BM) ESTRUTURA FORMAL E FUNCIONAL DO BC E O BM O PROCESO DE INICIACIÓN DEPORTIVA Ao BC E Ao BM FUNDAMENTOS DIDÁCTICOS DO BC E O BM			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B10	6.2 Analizar, revisar e seleccionar o efecto e a eficacia da práctica dos métodos, técnicas e recursos de investigación e da metodoloxía de traballo científico, na resolución de problemas que requiran o emprego de ideas creativas e innovadoras.
B12	7.2 Coñecer, elaborar e saber aplicar as condicións ético-deontolóxicas, estrutural-organizativas, o desempeño profesional e a normativa do exercicio profesional dos Licenciados en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, en calquera sector profesional da actividade física e do deporte (educación formal e físico-deportivo informal; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte); así como poder desenvolver un traballo multidisciplinar.
B13	7.3 Comprender, saber explicar e difundir as funcións, responsabilidades e importancia dun bo profesional Licenciado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, así como analizar, comprender, identificar e reflexionar de forma crítica e autónoma sobre a súa identidade, formación e rendemento profesional para acadar o fins e beneficios da actividade física e do deporte de forma adecuada, segura, saudable e eficiente en todos os servizos físico-deportivos ofrecidos e prestados e en calquera sector profesional da actividade física e do deporte.
C1	1.1 Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
C2	1.2 Diseñar e aplicar o proceso metodolóxico composto pola observación, reflexión, análise, diagnóstico, execución, avaliación técnico-científica e/ou divulgación en distintos contextos e en todos os sectores da intervención profesional na actividade física e o deporte.
C3	1.3 Comunicarse e interactuar de forma adecuada e eficiente, na actividade física e deportiva, en diversos contextos de intervención, demostrando habilidades docentes de forma consciente, natural e continua.
C4	1.4. Adaptar a intervención educativa ás características e necesidades individuais de toda a poboación e facendo fincapé en poboacións de carácter especial como: escolares, maiores (maiores), persoas con mobilidade reducida e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou similares). prescrito por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade.
C6	2.2. Identificar, comunicar e aplicar criterios científicos anatómico-fisiolóxicos e biomecánicos a un nivel avanzado de competencias no deseño, desenvolvemento e avaliación técnico-científica de procedementos, estratexias, accións, actividades e orientacións adecuadas; prever, minimizar e/ou evitar un risco para a saúde na práctica de actividade física e deportiva en todo tipo de poboación.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
HABILIDADE DE LIDERADO, CAPACIDADE DE RELACIÓN INTERPERSONAL E TRABALLO EN EQUIPO	C4

ADAPTACIÓN A NOVAS SITUACIÓNS, A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS E A APRENDIZAXE AUTÓNOMA	B12	C2
	B13	C3
HÁBITOS DE EXCELENCIA E CALIDADE NO EXERCICIO PROFESIONAL	B13	C4
ACTUACIÓN DENTRO DOS PRINCIPIOS ÉTICOS NECESARIOS PARA O CORRECTO EXERCICIO PROFESIONAL	B10	C3
	B13	C4
CAPACIDADE PARA DESEÑAR, DESENVOLVER E AVALIAR Os PROCESOS DE ENSINO - APRENDIZAXE RELATIVOS AOs DEPORTES DE BALONCESTO E BALONMÁN, CON ATENCIÓN Ás CARACTERÍSTICAS INDIVIDUAIS E CONTEXTUALES DAS PERSOAS.		C1
		C2
		C4
CAPACIDADE PARA PROMOVER E AVALIAR A FORMACIÓN DE HÁBITOS *PERDURABLES E AUTÓNOMOS DE PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10	C2
	B13	
CAPACIDADE PARA APLICAR Os PRINCIPIOS FISIOLÓGICOS, BIOMECÁNICOS, COMPORTAMENTALES, E SOCIAIS, NO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10	C3
		C4
		C6
CAPACIDADE PARA IDENTIFICAR Os RISCOS QUE SE DERIVAN PARA A SAÚDE DA PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN DE FORMA INADECUADA	B13	C4
CAPACIDADE PARA SELECCIONAR E SABER UTILIZAR O MATERIAL E EQUIPAMENTO DEPORTIVO ADECUADO PARA O BALONCESTO E O BALONMÁN		C6
MANEXO DA INFORMACIÓN CIENTÍFICA BÁSICA APLICADA Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10	

Contidos

Topic

1.- FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA DO BALONMÁN.	TEMA 1. ASPECTOS TEÓRICOS BÁSICOS 1.1. Orixe e evolución do baloncesto e o balonmán. 1.2. Contextualización do balonmán e o baloncesto no tres ámbitos de intervención. 1.3. Terminoloxía, simboloxía e representación gráfica.
2. ESTRUCTURA FORMAL E FUNCIONAL DO BALONMÁN.	TEMA 2. ANÁLISE DA ESTRUCTURA DE XOGO DO BALONMÁN E BALONCESTO. 2.1. Análise formal 2.2. Análise funcional 2.3. Regulamento: análise desde o punto vista formal e funcional 2.3.1. Regulamento adaptado para fases de formación: Mini-balonmán 2.3.2. Regulamento non adaptado (convencional)

3. FUNDAMENTOS TÉCNICO-TÁCTICOS E DIDÁCTICOS DO BALONMÁN

TEMA 3. FUNDAMENTOS INDIVIDUAIS

3.1. As intencións técnico-tácticas dos roles estratéxicos (o que)

3.1.1. Porteiro.

3.1.2. Ofensivos: ACB e ASB

3.1.3. Defensivos: DASB e DACB.

3.1.4. Metodoloxía práctica específica das intencións técnico-táctica individuais (táctica individual)

TEMA 4. FUNDAMENTOS COLECTIVOS: TÁCTICOS *GRUPALES E DE EQUIPO (SISTEMAS)

4.1. Táctica Colectiva de Grupo (Táctica *Grupal)

4.1.1. Ofensivos

□ Elementais (superioridade): Situacións de Asimetría Táctica (en superioridade)

□ Simples (igualdade): Circulación do Balón / ou Circulación dos Xogadores

□ Básicos: Pase e vai. Penetracións sucesivas. Cruces. Cortinas. Permutas. *Bloqueos. Pantallas.

□ Complexos: Circulacións Complexas. Procedementos Tácticos (en Situacións Especiais)

4.1.2. Defensivos

□ Inmediatos: repartición inicial de zonas e tarefas ou distribución de responsabilidades

□ Preventivos: *Basculación. Cobertura.

□ Reactivos: Defensa ante o Pase e Vai. Deslizamiento, a Barreira Dinámica. Dobraxa. Cambio de Opoñente e Contrabloqueo). Colaboración Defensa-Porteiro

□ Activos: Flotación. Ataque ao Impar. Dous Contra Un

4.1.3. Metodoloxía práctica específica da táctica colectiva: fases de aprendizaxe

□ Fase de aprendizaxe inicial globalizado

□ Fase de aprendizaxe específica analítico e en postos específicos

□ Fase de perfeccionamento.

4.2. Táctica Colectiva de Equipo

4.2.1. Sistemas

□ Ofensivos: Ataque posicional, Contraataque

□ Defensivos: Defensa ao ataque *posicional, Regramento defensivo.

4.2.2. Metodoloxía práctica específica

□ Formas de xogo para o desenvolvemento dos sistemas ou Xogo libre

ou Xogo dirixido: Xogo posicional ou en postos específicos. Xogo circulante ou en circulación

ou Xogo prefabricado (xogadas)

4.- O PROCESO DE INICIACION DEPORTIVA NO BALONMÁN

TEMA 5. O PROCESO DE FORMACIÓN DO DEPORTISTA DE DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN: O MODELO TÁCTICO.

- 5.1. Interpretación conductista vs cognitivista da persoa-deportista (e a súa motricidad-conduta)
- 5.2. Perspectivas ou teorías históricas da aprendizaxe (orixe das metodoloxías)
- 5.3. Metodoloxías (Analíticas, Globalistas, Ecléctica: xogos modificados/reducidos aplicados á iniciación, utilizando a procura como estratexia)
- 5.4. Etapas no proceso de formación.
- 5.5. Categorias de competición vs etapas de formación.

TEMA 6. PERCEPCIÓN E CONDUTA TÁCTICA NO BALONMÁN

- 6.1. Aspectos básicos e bases neurofisiolóxicas
- 6.2. Percepción visual consciente e inconsciente
- 6.3. Aprendizaxe consciente e inconsciente
- 6.4. Visión central e visión periférica: non mirar nada para ver máis
- 6.5. As estratexias visuais
- 6.6. Percepción e creatividade
- 6.7. Recomendacións metodolóxicas para a adquisición das estratexias visuais.

TEMA 7. MODELOS DE INICIACIÓN DEPORTIVA

- 7.1. Tradicionais Técnicos *vs Comprensivos
- 7.2. Verticais vs Horizontais (principio de transferencia)
- 7.3. Tipoloxías de Modelos Comprensivos
- 7.3. Outros modelos de iniciación deportiva: Educación Deportiva, Responsabilidade Persoal e Social, etcétera.
- 7.4. Idade e etapa de formación, correspondencia segundo modelos.

TEMA 8. MODELOS DE INICIACIÓN AOS DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN. ETAPAS OU FASES DE ENSINO-APRENDIZAXE.

- 8.1. Exemplos de diversos autores.
- 8.2. Análise de vantaxes e desvantaxes de cada modelo para a adquisición de diferentes aspectos individuais e colectivos de xogo
- 8.3. Elementos didácticos de cada fase de xogo.
 - Avaliación inicial ou identificación do nivel de xogo: análise de comportamentos observados vs desexados
 - Definición de obxectivos didácticos: toma de decisións sobre a fase do modelo a ensinar-aprender (adestrar).
 - Selección de contidos didácticos
 - Situacións prácticas (actividades)
 - Recomendacións metodolóxicas

TEMA 9. PROFUNDIZACIÓN NOS ELEMENTOS DIDÁCTICOS PARA O ENSINO-APRENDIZAXE DA TÁCTICA *GRUPAL COLECTIVA

- 9.1. Características fundamentais das tarefas tácticas
- 9.2. Elementos básicos da estrutura xeral do modelo táctico
- 9.3. Variables ou compoñentes operativos básicos do modelo táctico.
- Deseño de situacións de ensino-aprendizaxe
- 9.4. Exemplo de Teorías elaboradas para o deseño de situacións tácticas (Ex. Teoría graduada de Roth,)
- 9.5. Deseño de Sesións
 - 9.5.1. Estrutura dunha sesión
 - 9.5.2. Proposta de situacións/tarefas didácticas para cada fase do modelo.

TEMA 10. BALONMÁN RECREATIVO PARA TODOS

- 11.1. Persoas con necesidades educativas específicas
 - 10.1.1. Discapacidade visual
 - 10.1.2. Discapacidade motriz (cadeira de rodas)
- 10.2. Outros ámbitos e obxectivos
 - 10.2.1. Recreativo en contorna natural: balonmán praia

CONTIDOS BALONCESTO

SUBTEMAS

1. Fundamentación teórica do baloncesto

- 1.1 Descrición xeral da modalidade.
 - 1.2 Orixe e evolución do xogo.
 - 1.3 Contextos de práctica.
 - 1.4 Símbología para a representación gráfica.
-

2. Regras fundamentais	2.1 Regras FIBA. 2.2 Regras NBA. 2.3 Comparativa FIBA - NBA.
3. Demandas físicas e fisiológicas do partido	3.1 Carga física. 3.2 Carga fisiológica. 3.3 Perfil de rendemento.
4. Fundamentos técnicos e tácticos do xogo.	4.1 Accións técnicas na fase ofensiva. 4.2 Accións técnicas na fase defensiva. 4.3 Principios tácticos *fundamentais. 4.4 Sistemas tácticos ofensivos. 4.5 Sistemas tácticos defensivos.
5. Fundamentos do proceso de adestramento en baloncesto.	5.1 Mecanismo de carga e adaptación. 5.2 Obxectivos de adestramento. 5.3 Métodos xerais e específicos. 5.4 Sistemas de avaliación.
6. Planificación e organización do proceso de adestramento en baloncesto.	6.1 Modelos principais de planificación e a súa adaptación aos formatos máis habituais de competición. 6.2 Unidades básicas de planificación: deseño de tarefas, sesións e ciclos de preparación. 6.3 Aspectos básicos do proceso return to play.
7. Lesións máis frecuentes en baloncesto.	7.1 Prevalencia. 7.2 Factores de risco. 7.3 Prevención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1.5	2	3.5
Lección maxistral	20	6	26
Flipped Learning	7.5	20	27.5
Prácticas de laboratorio	38	17	55
Traballo tutelado	1.5	30	31.5
Aprendizaxe colaborativa	14	24	38
Presentación	1.5	5	6.5
Foros de discusión	0	5	5
Saídas de estudo	1.5	0	1.5
Simulación	0.5	0	0.5
Exame de preguntas obxectivas	2	7	9
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	8	9
Práctica de laboratorio	1	2	3
Simulación ou Role Playing	1	5	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Realizaranse diferentes metodoloxías para a recompilación de información sobre o estudiantado, prioritariamente, sobre o nivel inicial de coñecemento, nivel de xogo, etcétera. que axuden tanto ao profesorado como ao propio estudiantado a realizar unha mellor planificación reaxustando o proceso de ensino-aprendizaxe. É probable a inclusión adicional de visionado de vídeos cunha selección de situacións de xogo representativas e de alta calidade na execución que, sobre todo a aquel estudiantado con escaso contacto cos contidos axúdelles a achegarse de forma rápida e visual aos contidos máis representativos do bloque de balonmán.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Flipped Learning	Solicítase aos estudantes diferentes actividades de aprendizaxe fose da aula (procura de información en diferentes recursos escritos ou multimedia, análise, interpretación e/ou estudo PREVIO á asistencia ás clases teóricas e/ou teóricas En clases teóricas e/ou prácticas co profesorado presente realizaranse actividades complementarias para avaliar a aprendizaxe, resolver dúbidas ou lagoas observadas para afianzalo, etcétera.

Prácticas de laboratorio	<p>Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de habilidades básicas e/ou específicas e *procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo.</p> <p>Desenvolveranse en espazos especiais con equipamento especializado: pavillón da Facultade (campo de xogo de baloncesto e de balonmán), tamén poderán utilizarse espazos naturais adaptados convenientemente (praia, campos máis pequenos, etc.).</p>
Traballo tutelado	<p>Proxecto de planificación do ensino-aprendizaxe do balonmán. Será individualizada a un caso (estudo de caso) (p. ex. neno, grupo de nenos, equipo...) adaptándoa ao nivel de xogo inicial (avaliación inicial)</p> <p>Definirse nun guión escrito a disposición na plataforma MOOVI.</p>
Aprendizaxe colaborativa	<p>Aplicarase, de forma en forma de proxecto piloto, dous modelos de ensino do deporte de forma integrada ou híbrida, denominados: Ensino Deportivo e Ensino Comprensivo. Sumando algúns compoñentes dun terceiro modelo: Aprendizaxe Cooperativa.</p> <p>Cada grupo de prácticas constituirase en dous grupos-equipos de balonmán a partir de que o profesorado o esixa dentro do semestre.</p> <p>De forma cooperativa/colaborativa o grupo-equipo debe organizarse para que cada membro do grupo-equipo, de forma rotatoria cada semana, desempeñe os diferentes roles estipulados vinculados ao deporte do balonmán (equipo técnico, árbitro, mesa, analista de datos-xogo, mesa, preparador físico...).</p> <p>Aínda que a responsabilidade cada semana en cada rol é individual ou por parellas, a responsabilidade última-global do correcto desempeño en cada rol é global (de todo o grupo-equipo) polo que os erros, carencias, ausencias, etcétera. que cometa un membro do equipo nun rol semanal, o resto do equipo debe tentar suplilas solidariamente en beneficio do propio equipo. En coherencia, a nota asignada a cada rol será asignada ao conxunto dos membros do equipo, polo que o equipo (no seu conxunto) é o primeiro interesado en que cada membro desempeñe de forma óptima cada rol.</p> <p>O profesorado estipulará unhas esixencias a desempeñar en cada rol a ter en conta e que se utilizarán para a avaliación.</p>
Presentación	<p>Esta metodoloxía estará integrada coa denominada Aprendizaxe Colaborativo" (avaliarase dentro da mesma).</p> <p>O equipo designará a un membro ou parella responsable da impartición duns contidos técnico-tácticos individuais ou tácticos colectivos previamente definidos para o desenvolvemento de ensino-aprendizaxe do equipo.</p>
Foros de discusión	<p>Esta metodoloxía estará integrada coa denominada "Aprendizaxe *Colaborativo" (avaliarase dentro da mesma).</p> <p>Proporanse foros semanalmente para debater sobre o proceso de ensino-aprendizaxe do equipo en varios aspectos: dirección técnica, nivel de xogo (segundo obxectivos definidos previamente), principio de xogo de ataque e defensa, etcétera, Buscando solucións e realizando proposta de mejoar do proceso de ensino-aprendizaxe.</p>
Saídas de estudo	<p>Existe a posibilidade de desprazarse a eventos deportivos de balonmán de polo menos dúas categorías diferentes para a observación en tempo real dos fundamentos técnico-tácticos do balonmán por parte de xogadores/as federados/as. O alumnado deberá facer o traballo solicitado na ficha deseñada para ese efecto co obxectivo de adquirir competencias de observación, rexistro e análise sistemática do xogo.</p> <p>Outra das saídas podería consistir na experimentación dunha modalidade máis recreativa do balonmán convencional (balonmán praia, etcétera) é espazos específicos para a súa práctica.</p> <p>Ditas saídas están supeditadas á aprobación por parte da Xunta de Centro e estar dotadas economicamente para poder realizar o traslado a través da "Convocatoria de Saídas de Campo" anual.</p>
Simulación	<p>Utilizarase o formato de tempada similar á competición oficial por equipos como forma de simular e vivenciar situacións o máis reais posibles e que a aprendizaxe sexa máis significativo, pois terán que asumir non só a participación como equipo senón diferentes roles que se deben ou poden asumir no deporte (equipo técnico, árbitro, mesa, analista de datos-vídeo, preparador físico, etcétera.).</p>

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Traballo tutelado	Sería necesario a asistencia polo menos a unha tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta, revisión previa entrega, etcétera. A tutoría debe concertarse previamente mediante correo electrónico. Prof. Jorge Viaño Despacho 220 da 2ª planta. Despacho virtual para as tutorías é o seguinte (o horario de atención publicárase ao principio do semestre): Sala 2699 - Prof. Jorge Juan Viaño Santasmarinas (contrasinal: DespachoViaño220) Prof. Telmo Silva Despacho Sala 2445 - Prof. Telmo Silva Alonso (constrasinal: solicitadea por correo electrónico)
Aprendizaxe colaborativa	Diseñaranse diferentes actividades nalgunhas metodoloxías a través do TIC nas que a o profesorado participará como moderador (foros de discusión, debates...). Noutras metodoloxías o profesorado participará como árbitro, asesor do equipo técnico do equipo, etcétera
Presentación	Para a metodoloxía de "Presentación", integrada na de "Aprendizaxe *Colaborativa", sería necesaria a asistencia a polo menos unha *tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Flipped Learning	<p>BALONMÁN [20% sobre o 100%]</p> <p>CONSIDERACIÓNS XERAIS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Este apartado forma parte da avaliación CONTINUA (íranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia). - En concreto, esta metodoloxía está vinculada á ASISTENCIA ÁS CLASES TEÓRICAS, principalmente, porque o seu desenvolvemento e realización será prioritamente en devanditas clases (no entanto poida que haxa certas actividades coa mesma metodoloxía nalgunha clase práctica). <p>PERDA DE DEREITO A SER AVALIADO:</p> <p>A) EN CADA ACTIVIDADE: A NON ASISTENCIA A CLASE E/Ou REALIZACIÓN das actividades en tempo e forma en devanditas clases teóricas suporá a PERDA DE DEREITO a ser avaliado en devandita actividade.</p> <p>B) NA AVALIACIÓN CONTINUA - A reiterada falta de asistencia e/ou realización das actividades de flipped learning pode levar a perda de dereito á avaliación continua e, por tanto, a obrigatoriedade de presentar a exame final de preguntas obxectivas (exame teórico) en data e hora estipulada segundo calendario de exames (véxase web da facultade).</p> <p>CUALIFICACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Será requisito mínimo para superar cada actividade alcanzar un 5 sobre 10 en cada evidencia presentada para a súa aprobación (salvo comunicación expresa do profesorado noutro sentido), e, globalmente, tamén 5 puntos sobre 10 neste apartado. - A súa entrega será definida polo profesorado durante as clases presenciais teóricas e prácticas, do mesmo xeito que as condicións de tempo e forma. - Non será posible presentar devandito traballo para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre SALVO COMUNICACIÓN EXPRESA DO PROFESOR. 	5	C1 C2 C4 C6

Prácticas de laboratorio	BALONCESTO:	15	B10	C1
	a) Execución, esforzo físico e cognitivo na realización de tarefas prácticas (10 %). b) Informe de prácticas (10%) c) Xogo de 3x3 (10%). Requisitos mínimos para cualificar estes apartados: asistencia a un mínimo de 12 clases prácticas de baloncesto.		B13	C2 C3 C4 C6

BALONMÁN:

- Asistencia OBRIGATORIA nun MÍNIMO de 90%.
- A asistencia NON SE CUALIFICARÁ cun % da nota final.

XUSTIFICACIÓN das ausencias:

As razóns xustificadas admitidas son, principalmente:

- + Causas médicas (citas médicas, urxencias-informe,
- + Causas familiares (cargas familiares, familiar a cargo...)
- + Causas deportivas (deportistas de alto nivel recoñecidos por competicións, concentracións... xustificadas).
- + Causas de representación de comisión-assembly-xunta de órganos colexiados da facultade, estudantes...

RECOMENDACIÓN para non perder docencia práctica:

- O estudante, excepto causas fortuítas (urxencias médicas, accidentes....) e, en previsión, de que faltará á práctica do seu grupo, ten a posibilidade de solicitar previamente a asistencia a un grupo de prácticas diferente onde se está impartindo ese mesmo número de práctica (p.ex. si non podo ir no meu grupo de xoves podería solicitar ir nalgún grupo dos martes, ou viceversa).

INFORMES:

- Debe presentarse INFORME que xustifique a ausencia nun prazo máximo de 15 días despois de dita ausencia.
- O informe presentado e as causas que se argumenten (segundo o citado anteriormente), será valorado polo profesorado a efectos de asistencia e manter o dereito á avaliación continua.
- Si a práctica a realizar ese día de ausencia supuña a realización dalgunha actividade (xa sexa previa, durante ou posteriormente), o informe non exime das tarefas que debían haberse realizado.

PERDA DE DEREITO POR INCUMPRIMENTO:

- A) NON poderá optar a ser avaliado nas metodoloxías-probas asignadas á avaliación continua (traballo colaborativo, flipped learning...).
- B) O estudante deberá presentarse ao exame final de resolución de problemas e/ou exercicios (exame práctico), estipulado segundo calendario oficial de exames publicado na web da Facultade.

Traballo tutelado	BALONMÁN: [40% do 100% dA nota final de balonmán]	20	C1 C3
-------------------	---	----	----------

Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (iranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia para cada un dos traballos).

Pedirase a entrega de traballos de deseño e planificación do proceso de ensino-aprendizaxe-adestramento dun neno-a en etapas de formación (estudo de caso) e/ou do propio estudante (caso persoal), para a mellora do nivel de xogo na participación dentro do grupo-equipo de adestramento-competición. O estudante establecerá as estratexias metodolóxicas adecuadas (avaliación inicial, obxectivos-contidos de traballo a nivel de sesión de adestramento e de competición (partidos), avaliación intermedia-final...reflexións, lectura....para adaptar o proceso á etapa de formación que corresponda.

No caso que o estudante teña que acollerse ou verse obrigado á avaliación final (non continua), este traballo tamén forma parte da mesma pero cunha porcentaxe da nota diferente (véxase máis abaixo "Outros comentarios sobre a avaliación")

Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: 20% sobre o 100%. Deberanse cumprir en tempo e forma coa entrega, presentación ou calquera outra evidencia que o profesorado demande ao conxunto do equipo de traballo ou a calquera membro do equipo individualmente. Cada evidencia terá un valor máximo resultado de dividir o valor total deste apartado entre o número de evidencias que se soliciten.	15	C1 C3 C6
Exame de preguntas obxectivas	BALONCESTO: a) Proba escrita sobre coñecemento teórico-práctico sobre orixe, evolución, regulamento comparado, fundamentos técnicos e fundamentos tácticos do xogo: 35% da cualificación final. b) Proba escrita sobre o coñecemento teórico-práctico alcanzado sobre os fundamentos do adestramento de xogadores/*as e equipos de baloncesto: 35 % da cualificación final. Requisitos: cualificación mínima en cada proba 4 puntos.	35	C1 C2 C4 C6
Resolución de problemas e/ou exercicios	BALONMÁN: [20% sobre o 100%] [Requisito mínimo: 5 sobre 10 puntos] Devanditos problemas pode ser dividido en varios parciais mediante probas escritas (presencial ou virtual, segundo as circunstancias). Estas probas tamén serán parte da avaliación continua que exime de exame final teórico en caso de ser superados. No entanto, si ditas probas non se superan co mínimo exixible, a materia correspondente deberá recuperarse en exame final (escrito ou virtual segundo proceda). Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou correo electrónico a todo o alumnado.	10	C1 C4 C6

Other comments on the Evaluation

COMENTARIOS SOBRE A PARTE DE BALONCESTO

1- MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA E GLOBAL

a) Ou alumnado poderá elixir a modalidade na que quere ser avaliado: modalidade de avaliación continua ou global. b) O prazo que o alumnado faga a elección da modalidade de avaliación será comunicado pola facultade no seu momento.

2- CONVOCATORIA COMÚN BALONCESTO

a) Para a modalidade de avaliación continua: aplicaranse os criterios de cualificación expostos na guía docente. b) Para a modalidade de avaliación global: farase, segundo o calendario de exames oficial, unha proba teórico-práctica sobre o conxunto de coñecementos e procedementos correspondentes a materia, con resolución de supostos prácticos e/ou respostas a preguntas con opción múltiple e/ou resposta verdadeiro ou falso ante determinadas afirmacións ou preguntas (100 % da cualificación).

3- CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA BALONCESTO

a) Para a modalidade de avaliación continua: aplicaranse os mesmos criterios de cualificación que foron considerados na convocatoria común. b) Para a modalidade de avaliación global: farase, segundo o calendario de exames oficial, unha proba teórico-práctica sobre o conxunto de coñecementos e procedementos correspondentes a materia, con resolución de supostos prácticos e/ou respostas a preguntas con opción múltiple e/ou resposta verdadeiro ou falso ante determinadas afirmacións ou preguntas (100 % da cualificación).

COMENTARIOS SOBRE A PARTE DE BALONMÁN

1. AVALIACIÓN CONTINUA

Propónse un sistema de avaliación continua de traballo-avaliación durante o semestre.

O incumplimento dun ou varios dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida, obrigan a presentarse ao exame final de #o #dicir parte (teórica e/ou práctica, segundo proceda).

O cumprimento de cada un dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida pode eximir da realización do

exame final teórico ou práctica, segundo proceda (NON se trata da proba definida anteriormente "Exame de preguntas obxectivas" cuxo valor é dun 20%, senón que terá tanto valor como .

Para que as diferentes metodoloxías/probas definidas a continuación sexan cualificadas debe cumprirse cos requisitos de tempo e forma segundo as condicións establecidas para ese efecto polo profesorado durante o transcurso das clases teórico-prácticas, podendo quedar excluídos da posibilidade de cualificación por este motivo.

A) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA

- Flipped Learning: 10%
 - Nas clases teóricas (e algunhas prácticas) utilizarase a metodoloxía Flipped Learning nas que solicitará evidencias para entregar en tempo e forma en función de traballo previo á clase (lectura, visionado e análise de vídeo, etcétera). Na clase teórica revisarase devandito traballo previo e explicaranse-resolverán dúbidas.
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para a súa aprobación en cada unha das evidencias solicitadas
- Resolución de problemas e/ou exercicios : 20%
 - probas escritas mediante ferramentas como cuestionarios, formularios...
 - requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10.

B) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE PRÁCTICA

- Prácticas (asistencia mínima dun 90% para ser avaliado nas metodoloxías vinculadas á Avaliación Continua - flipped learning, aprendizaxe colaborativo...).
- Aprendizaxe colaborativo (30%)
 - de forma integrada nesta metodoloxía utilizaranse outras como
 - presentación
 - simulación
 - foros de discusión
 - debate
 - aprendizaxe mediante Tics
 - etcétera.

C) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA-PRÁCTICA

Traballo tutelado (40%)

Requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

2. AVALIACIÓN FINAL (en caso de non reunir os requisitos para ser avaliado en avaliación continua.

este tipo de avaliación será aplicable nos estudantes que non cumpran coa asistencia mínima teórica e/ou práctica, ou que non alcancen un ou varios de requisitos mínimos nas probas da parte teórica como práctica.

o estudante deberá presentarse a un exame final da parte que corresponda (teórica ou práctica) establecido no calendario oficial de exames da titulación publicado na web da facultade.

- 20% de Exame Teórico Escrito
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
- 50% de Exame Práctico ou proba/traballo que determinará o profesorado en substitución do exame práctico
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
- 30% de Traballo Tutelado
 - requisito mínimo de 5 sobre 10.

Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo comunicación explícita do profesorado por correo electrónico a todo o alumnado ou anuncio en MOOVI.

COMENTARIOS SOBRE A NOTA FINAL NA MATERIA DE FUNDAMENTOS DOS DEPORTES COLECTIVOS I

Para realizar o cálculo da nota final é requisito que a nota de cada cada bloque temático por separado (baloncesto e balonmán) sexa como como mínimo dun 5 sobre 10.

Se a nota final dun dos bloques (deporte) non chega ao 5 sobre 10, a materia estará suspensa.

As notas das partes ou bloques aprobados poderanse gardar para convocatorias posteriores en función do que describa o apartado "Segunda convocatoria (e/ou seguintes)

SEGUNDA CONVOCATORIA (E/Ou SEGUINTE)

En 2ª convocatoria ou edición os criterios de avaliación serán os mesmos que na primeira.

Só se gardarán as notas das diferentes partes aprobadas da materia para a 2ª edición de curso académico presente a condición de que o profesorado así o anuncie explicitamente de forma escrita mediante anuncio en MOOVI ou correo electrónico.

Unha vez concluído o curso académico presente o alumnado que suspendese deberá volver cursar e superar ditas partes seguindo os criterios de avaliación da guía docente aprobada para o/o curso/s seguinte/s.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Estriga, Luisa, **TEAM HANDBALL: TEACHING AND LEARNING STEP-BY-STEP: An Instructional Guide**, Agência Nacional ISBN, 2019

Estriga, M.L.; Moreira, I., **Ensino do andebol na escola: ensinar e aprender**, Porto : Universidade do Porto, Faculdade de Despor, 2014

Pinaud, P., Díez, E., **Percepción y creatividad en el proceso de aprendizaje del Balonmano**, Stonberg, 2009

García López, L.M.; Gutiérrez Díaz del Campo, D., **Aprendiendo a enseñar deporte: modelos de enseñanza comprensiva y educación deportiva**, INDE, 2016

Espar, X., **Jugar con el corazón : la excelencia no es suficiente**, Plataforma Editorial, 2013

Complementary Bibliography

Méndez, A. (Ed.), **Modelos actuales de iniciación deportiva: Unidades didácticas sobre deportes de invasión**, Wanceulen, 2009

Butler, Joy I.; Griffin, Linda L., **More Teaching Games for Understanding. Move Globally**, Human Kinetics, 2010

Morillo, J., **Balonmano Playa**, Wanceulen, 2009

Daza, G.; González Arévalo, C., **Balonmano Unidades didácticas para Secundaria IX**, Inde, 1999

González, S.; Gil, P.; Contreras, OR; y Pastor, JC, **Propuesta de formación permanente del profesorado en deportes de invasión**, Nº 121, pp. 97-124., 2008

Griffin, L. L., & Griffin, J., **Teaching games for understanding: Theory, research, and practice.**, Human Kinetics, 2005

López-Ros, V.; Castejón-Oliva, F.J.; Bouthier, D.; Llobet-Martí, B., **Modelos para una enseñanza comprensiva del deporte. Espacios comunes para el encuentro (y algún desencuentro**, Nº 17 (1), 45-60., Ágora Para La Ef Y El Deporte., 2015

Méndez Giménez, A., **Modelos de enseñanza y síntesis de las investigaciones recientes, en Modelos de enseñanza en Educación Física**, Grupo G5, 2014

Méndez, A., **La Evaluación desde la perspectiva comprensiva. Dificultades y estrategias didácticas para valorar el rendimiento de juego en situaciones modificadas.**, Tándem. Didáctica de la Educación Física, 37, 42-5, 2011

Castejón Oliva, J., **La investigación en iniciación deportiva válida para el profesorado de educación física en ejercicio (Research on sports initiation valid for physical education teachers in-service)**., 2015

Castejón Oliva, F.J.; Giménez Fuentes-Guerra, F.J.; Jiménez Jiménez, F.; López Ros, V. (Coords.), **Investigaciones en formación deportiva**, Wanceulen, 2013

Castejón Oliva, F.J. (Coord.), **Deporte y enseñanza comprensiva**, Wanceulen, 2010

Fernández-Río, J.; Calderón, A.; Hortigëla Alcalá, D.; Pérez-Pueyo, A.; Aznar Cebamano, M, **Modelos pedagógicos en Educación Física: Consideraciones teórico-prácticas para docentes. Revisión.**, nº 413, 2016

Antón García, J.L., **Balonmano recreativo, para todos y en cualquier lugar.**, Gymnos, 2001

Lasierra, G., **1013 ejercicios y juegos aplicados al balonmano**, Paidotribo, 2001

Lasierra, G.; Lavega, P., **1015 juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes de equipo**, 3, Paidotribo, 2000

Mariot, J., **Balonmano: De la escuela a las asociaciones deportivas.**, Agonos, 1995

Hernández Moreno, J y otros, **La iniciación a los deportes desde su estructura y dinámica**, INDE, 2000

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal defensiva: concepto, estructura y metodología.**, Grupo Editorial Universitario., 2002

Bonnefoy, G., **Deportes para jugar en equipo. Enseñar balonmano para jugar en equipo**, INDE, 1999

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal ofensiva: concepto, estructura y metodología.**, Gymnos, 1998

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 1, O ensino do andebol dos 7 aos 10 anos**, Faculdade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2004

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 2, O ensino do jogo dos 11 aos 14 anos**, Faculdade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2008

Crespo García, M.J.; Wanceulen Moreno, J.F.; Wanceulen Moreno, A.; Castillo Soler, M., **Neurociencia aplicada al Balonmano: Concepto y 70 tareas para su entrenamiento**, Wanceulen Editorial, 2020

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

IDENTIFYING DATA**Epistemoloxía da ciencia e deontoloxía profesional no ámbito da actividade física e do deporte**

Subject	Epistemoloxía da ciencia e deontoloxía profesional no ámbito da actividade física e do deporte			
Code	P02G051V01204			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Figueira Rodríguez, Alberto			
Lecturers	Figueira Rodríguez, Alberto			
E-mail	AFIGUEIRA@UVIGO.ES			
Web				
General description	A materia aporta as nocións básicas que debe posuír o alumnado universitario sobre a construción do coñecemento científico e a ética profesional. Delimita a diferenza entre a ciencia e a profesión no ámbito competencial da titulación do Grado en Ciencias da Actividade Física e o Deporte, e afonda no coñecemento do obxecto de estudo da mesma: motricidade, corporeidade e prácticas corporais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B9	6.1 Coñecer e comprender as bases da metodoloxía do traballo científico.
B10	6.2 Analizar, revisar e seleccionar o efecto e a eficacia da práctica dos métodos, técnicas e recursos de investigación e da metodoloxía de traballo científico, na resolución de problemas que requiran o emprego de ideas creativas e innovadoras.
C16	4.3 Desenvolver e poñer en práctica a avaliación técnico-científica dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos e técnicas que conforman as manifestacións do movemento e dos procesos de condición física e exercicio físico; tendo en conta o desenvolvemento, as características, as necesidades e o contexto dos individuos, os distintos tipos de poboación e os espazos onde se realiza a actividade física e o deporte; nos distintos sectores da intervención profesional e con énfase en poboacións de carácter especial.
C22	6.2 Analizar, revisar e seleccionar o efecto e a eficacia da práctica dos métodos, técnicas e recursos de investigación e da metodoloxía de traballo científico, na resolución de problemas que requiran o emprego de ideas creativas e innovadoras.
C23	6.3 Articular e despregar con rigor e actitude científica as xustificacións sobre as que elaborar, apoiar, xustificar e xustificar de forma constante e profesional todos os actos, decisións, procesos, procedementos, actuacións, actividades, tarefas, conclusións, informes e desempeño profesional.
D16	4.1 Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procesos, actividades, recursos e técnicas que conforman as habilidades motrices básicas, as actividades físicas, as habilidades deportivas, o xogo, a expresión expresiva. actividades corporales e de danza, e actividades na natureza de forma adecuada, eficiente, sistemática, variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticados e/ou prescritos por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte (educación física formal e informal- deporte; formación física e deportiva). ; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
D17	4.2 Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos, técnicas e procesos propios da condición física e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e sistemática. , variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou prescritos por un médico).), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte.
D18	4.3 Desenvolver e poñer en práctica a avaliación técnico-científica dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos e técnicas que conforman as manifestacións do movemento e dos procesos de condición física e exercicio físico; tendo en conta o desenvolvemento, as características, as necesidades e o contexto dos individuos, os distintos tipos de poboación e os espazos onde se realiza a actividade física e o deporte; nos distintos sectores da intervención profesional e con énfase en poboacións de carácter especial.
D24	6.1 Coñecer e comprender as bases da metodoloxía do traballo científico.

D25	6.2 Analizar, revisar e seleccionar o efecto e a eficacia da práctica dos métodos, técnicas e recursos de investigación e da metodoloxía de traballo científico, na resolución de problemas que requiran o emprego de ideas creativas e innovadoras.
D26	6.3 Articular e despreparar con rigor e actitude científica as xustificacións sobre as que elaborar, apoiar, xustificar e xustificar de forma constante e profesional todos os actos, decisións, procesos, procedementos, actuacións, actividades, tarefas, conclusións, informes e desempeño profesional.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despreparando un dominio dos elementos, métodos, procesos, actividades, recursos e técnicas que conforman as habilidades motrices básicas, as actividades físicas, as habilidades deportivas, o xogo, a expresión expresiva. actividades corporales e de danza, e actividades na natureza de forma adecuada, eficiente, sistemática, variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticados e/ou prescritos por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte (educación física formal e informal-deporte; formación física e deportiva). ; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).		D16
Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, impredecibles e cada vez máis complexos, articulando e despreparando un dominio dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos, técnicas e procesos propios da condición física e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e sistemática. , variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou prescritos por un médico).), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte.		D17
Desenvolver e poñer en práctica a avaliación técnico-científica dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos e técnicas que conforman as manifestacións do movemento e dos procesos de condición física e exercicio físico; tendo en conta o desenvolvemento, as características, as necesidades e o contexto dos individuos, os distintos tipos de poboación e os espazos onde se realiza a actividade física e o deporte; nos distintos sectores da intervención profesional e con énfase en poboacións de carácter especial.	C16	D18
Coñecer e comprender as bases da metodoloxía do traballo científico.	B9	D24
Analizar, revisar e seleccionar o efecto e a eficacia da práctica dos métodos, técnicas e recursos de investigación e da metodoloxía de traballo científico, na resolución de problemas que requiran o emprego de ideas creativas e innovadoras.	B10 C22	D25
Articular e despreparar con rigor e actitude científica as xustificacións sobre as que elaborar, apoiar, xustificar e xustificar de forma constante e profesional todos os actos, decisións, procesos, procedementos, actuacións, actividades, tarefas, conclusións, informes e desempeño profesional.	C23	D26

Contidos

Topic	
1. Introducción á epistemoloxía da ciencia e á *socioloxía do coñecemento.	1.1 Nocións xerais e vocabulario *epistemolóxico. 1.2 Epistemoloxía e ciencia. 1.3 O coñecemento e o coñecemento científico. 1.4 Fundamentos do coñecemento da realidade.
2. Características do coñecemento. O coñecemento científico. Clasificacións da ciencia	2.1 Características do coñecemento científico. 2.2 Clasificación das ciencias.
3. O obxecto de estudo da ciencia. A construción do obxecto de estudo.	3.1 Obxecto de estudo formal. 3.2 Obxecto de estudo material. 3.3 A investigación científica. 3.4 Debilidades do sistema científico.
4. Delimitación e construción do obxecto de estudo no ámbito das ciencias da actividade física e o deporte.	4.1 O obxecto de estudo nas ciencias da actividade física.
5. A consideración de ciencia e de investigación en motricidade humana, actividade física e deporte.	5.1 Definición semántica do obxecto de estudo.
6. Matriz, paradigma e campo disciplinar no ámbito das ciencias da actividade física e o deporte.	6.1 Matriz, paradigma e campo disciplinar no ámbito das ciencias da actividade física e o deporte. 6.2 Paradigma sistémico.

7. Fontes de información científica. Procura e acceso a información científica.	7.1 Repositorios 7.2 Artigos científicos. 7.3 Libros 7.4 Teses
8. Lectura, análise e avaliación de textos científicos vinculados ás ciencias da Actividade Física e do Deporte.	8. 1 Filtrado, selección , lectura.
9. Redacción científica. Estilos.	9.1 Estilos normalizados. 9.2 Manuais APA.
10. Ontoloxía das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	10.1 Razón de ser das ciencias da Actividade Física.
11. Ética e xustiza social no desempeño profesional.	11.1 Responsabilidade social. 11.2 O bo profesional.
12. Deontoloxía e exercicio profesional. Códigos Deontolóxicos e normativas de exercicio profesional	12.1 Código Deontolóxico. 12.2 Colexios profesionais. *COLEF 12.3 Normativa exercicio profesional.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	0	28
Seminario	45	0	45
Prácticas de laboratorio	45	0	45
Foros de discusión	30	0	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	- Exposición oral con apoio audiovisual dos contidos conceptuais.
Seminario	- Tralado sobre os contidos dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas.
Prácticas de laboratorio	Traballo en grupo sobor de aspectos relacionados ca materia con fin eminentemente práctico.
Foros de discusión	- Discusión programada sobre situacións vencelladas á delimitación científica e disciplinar das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. - Discusión programada sobre situacións terminolóxicas e identidade epistemolóxica. - Crítica de noticias vencelladas con problemáticas epistemolóxicas das Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	
Seminario	
Prácticas de laboratorio	
Foros de discusión	

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Seminario	Calificación dos traballos realizados	30	
Prácticas de laboratorio	Calificación dos traballos realizados polo grupo	30	
Foros de discusión	Calificación da participación nos foros	10	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Coñecementos básicos e fundamentais da materia	30	

Other comments on the Evaluation

A avaliación final consistirá nunha proba escrita de preguntas a desenvolver e preguntas curtas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Rey Cao, Ana., **Ciencia y motricidad. Epistemología de las ciencias de la actividad física y el deporte.**, 1ª, Dykinson., 2014, 2014

Complementary Bibliography

Rey Cao, Ana, **¡Protestar es cardio! La no ideología ideológica en el campo de las prácticas físico-deportivas.,,** 2014

Barbero González, José Ignacio, **La escolarización del cuerpo: reflexiones en torno a la levedad de los valores del capital cuerpo en educación física,** 2005

Martín Acero, Rafael, González Valeiro, Miguel (eds.), **Educación física e deporte no século XXI. VI Congreso Galego de Educación Física.Vol.1: Simposio Internacional de consenso José María Cagigal;** 1ª ed., A Coruña: **Universidade da Coruña,** 1998

Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación, **Libro blanco. Título de grado en ciencias dela actividad física y el deporte,** 2004

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Metodoloxía da investigación e estatística na actividade física e o deporte/P02G051V01110

IDENTIFYING DATA**Fundamentos dos deportes colectivos II**

Subject	Fundamentos dos deportes colectivos II			
Code	P02G051V01205			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Lago Peñas, Carlos			
Lecturers	Docampo Blanco, Pedro Lago Peñas, Carlos Maneiro Dios, Rubén Tourinho González, Carlos Francisco			
E-mail	clagop@uvigo.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	1.1 Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
B3	2.2 Identificar, comunicar e aplicar criterios científicos anatómico-fisiolóxicos e biomecánicos a un nivel avanzado de competencias no deseño, desenvolvemento e avaliación técnico-científica de procedementos, estratexias, accións, actividades e orientacións adecuadas; previr, minimizar e/ou evitar un risco para a saúde na práctica de actividade física e deportiva en todo tipo de poboación.
B12	7.2 Coñecer, elaborar e saber aplicar as condicións ético-deontolóxicas, estrutural-organizativas, o desempeño profesional e a normativa do exercicio profesional dos Licenciados en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, en calquera sector profesional da actividade física e do deporte (educación formal e físico-deportivo informal; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte); así como poder desenvolver un traballo multidisciplinar.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Dominar os fundamentos do deporte	B1 B3
aprender a observar o deporte e identificar os aspectos fundamentais e detectar erros e posibles melloras	B3 B12

Contidos

Topic

TEMA 1. Fundamentación teórica do fútbol e o voleibol	1 Orixe e evolución do xogo do Fútbol como deporte: aproximación conceptual.
TEMA 2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos do fútbol e voleibol	2. O reglamento.
TEMA 3 Estructura formal e funcional do fútbol e voleibol	3. Valores educativos do deporte: o Fútbol.
TEMA 4 O proceso de iniciación deportiva ao fútbol e voleibol	4. Estructura sistémica do fútbol. Bases estruturales e funcionales do xogo. 5. O Sistema Deportista (SD) na iniciación. 6. Fases no ensino do Fútbol. 7. As estratexias metodolóxicas no ensino do Fútbol 8. A construción de tarefas no ensino do Fútbol. 9. A sesión. 10. Historia, regulamento e aspectos configuradores do Voleibol. 11. Elementos técnicos básicos. 12. Elementos técnico- tácticos. 13. Táctica Colectiva. 14. Adestramento do Voleibol. 15. Metodoloxía de ensino de Voleibol. 16. O *Voleibol no contexto escolar. 17. Outras maneiras de xogar ao voleibol

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	30	36
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	4	30	34
Resolución de problemas	10	46	56
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	16	20
Traballo	2	20	22
Práctica de laboratorio	12	0	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Resolución de exercicios baixo a dirección do docente
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Documentación dos traballos realizados. Preparación de avaliacións
Resolución de problemas	Resolución de exercicios
Lección maxistral	Actividades expositivas do profesor

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Respostarase ós estudantes a súas preguntas, de maneira adecuada na clase e de modo máis profundo no horario de tutoría se fose preciso

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas de desenvolvemento	Fútbol: O exame consistirá na resposta a preguntas teórico-prácticas	40	B1 B12

Traballo	Voleibol: en grupos de 2-4 alumnos se elaboran 2-4 sesiones e impartirse 1 sesión práctica sobre os contenidos presentados nas clases teóricas o realizarase un examen práctico (escrito).	20	
Práctica de laboratorio	Voleibol A asistencia será obrigatoria para superar la asignatura. Habrá que asistir ao 80% das clases prácticas e face-los traballos propostos polo docente.	5	B3 B12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Fútbol. Habrá que elaborar sesións prácticas ao longo do curso	10	
Exame de preguntas obxectivas	Voleibol: resposta a preguntas teóricas	25	B12

Other comments on the Evaluation

A puntuación final será a media aritmética da cualificación obtida na parte da materia de Voleibol e Fútbol. Será necesario alcanzar polo menos unha puntuación de 4 para realizar a media.

Fútbol: O estudiantado que non chegue ao 80% de asistencias ás clases prácticas terá que facer un exame práctico consistente na resolución de supostos prácticos e a execución de habilidades específicas e tarefas no campo. O 40% da nota será o exame teórico, o outro 40% o exame práctico e 20% será a elaboración de sesións prácticas ao longo do curso.

Voleibol: O estudiantado que non chegue ao 80% de asistencias ás clases prácticas, terá que facer un exame teórico que será o 50% da nota, o outro 50% será o exame práctico.

-- en Fútbol e voleibol, se valorará do mesmo xeito que na primeira.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Wise, M., **Voleibol: entrenamiento de la técnica y la táctica**, Hispano-Europea,

Damas Arroyo, **La Enseñanza del voleibol en las escuelas deportivas de iniciación**, Gymnos,

Pimenov, Mikhail Pavlovich, **Voleibol : aprender y progresar : (más de 500 ejercicios del servicio, pase, remate y bloqueo)**, Paidotribo,

Varios, **Reglamento de voleibol : reglamento oficial e internacional**, Flash,

Lucas, Jeff, **El voleibol : iniciación y perfeccionamiento**, Paidotribo,

Bachmann, Edi, **1000 ejercicios y juegos de voleibol y minivolei**, Hispano-Europea,

Moras, Gerard, **La Preparación integral en el voleibol : 1000 ejercicios y juegos**, Paidotribo,

Lago, C., **La enseñanza del Fútbol en la Edad Escolar**, 1ª ed., Wanceulen, 2002

Riera, Joan, **Habilidades en el deporte**, 1ª ed., INDE, 2005

Marí, Pep, **Liderar equipos campeones**, 1ª ed, Plataforma, 2017

Casais, Luis; Lago, Carlos y Dominguez, Eduardo, **Fútbol Base. Entrenamiento en categorías de formación. Vol. 1 y 2.**, 1º ed, MCSports, 2009

Durand, Marc, **El niño y el deporte**, 1ª ed, Paidós, 1988

Castelo, Jorge, **Fútbol. Estructura y dinámica del juego**, 1ª ed, INDE, 1999

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo II/P02G050V01604

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Subjects that it is recommended to have taken before

Fundamentos dos deportes colectivos I/P02G050V01303

IDENTIFYING DATA**(*)Actividades físico-deportivas no medio natural e a súa didáctica**

Subject	(*)Actividades físico-deportivas no medio natural e a súa didáctica			
Code	P02G051V01206			
Study programme	Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Prieto Lage, Iván Alonso Fernández, Diego			
Lecturers	Alonso Fernández, Diego Gutierrez Sánchez, Águeda Prieto Lage, Iván			
E-mail	diego_alonso@uvigo.es ivanprieto@uvigo.es			
Web	http://http://fcced.uvigo.es/gl/			
General description	The subject "Physical and adventure activities in the natural environment" is taught in the second quarter of the fourth year of the Degree in Physical Activity and Sport Sciences.			

This course provides an overview of activities and sports in nature. From a theoretical perspective, the most significant current conceptions regarding the field of activities and sports in nature are approached, and from a practical perspective, a tour through the most representative activities is made.

Also, this subject is essential within the curriculum of the degree given at the Universidade de Vigo, since it is the only one, within this, where students have the opportunity to obtain the necessary knowledge about the field of activities and sports in the natural environment, essential in the formation of a Graduate in Physical Activity and Sport Sciences.

This teaching guide has been developed in full compliance with the provisions of the memory of the degree and the specific regulations of the university and the center.

Training and Learning Results

Code	
B1	1.1. Understand, elaborate and know how to apply the procedures, strategies, activities, resources, techniques and methods involved in the teaching-learning process with efficiency, developing the whole course of action in all sectors of professional intervention of physical activity and sport (formal and informal physical-sports teaching; physical and sports training; physical exercise for health; physical activity and sport management).
C3	1.3. Communicate and interact appropriately and efficiently in physical activity and sports, in diverse intervention contexts, demonstrating teaching skills in a conscious, natural and continuous way.
C4	1.4. To adapt the educational intervention to the individual characteristics and needs of the entire population, with emphasis on special populations such as: schoolchildren, the elderly, people with reduced mobility and people with pathologies, health problems or similar (diagnosed and/or prescribed by a doctor), taking into account gender and diversity.
C6	2.2 Identify, communicate and apply scientific anatomical-physiological and biomechanical criteria at an advanced level of skills in the design, development and technical-scientific evaluation of procedures, strategies, actions, activities and appropriate orientations; to prevent, minimize and/or avoid a health risk in the practice of physical activity and sport in all types of population.
C11	3.1 Analyze, identify, diagnose, promote, guide and evaluate strategies, actions and activities that promote adherence to an active lifestyle and the participation and regular and healthy practice of physical activity and sport and physical exercise in an adequate, efficient and safe way by citizens in order to improve their overall health, well-being and quality of life, and with emphasis on special populations such as: elderly people (senior citizens), schoolchildren, people with disabilities and people with pathologies, health problems or assimilated (diagnosed and/or prescribed by a doctor) attending to gender and diversity.
C14	3.4 To promote education, dissemination, information and constant guidance to individuals and leaders on the benefits, significance, characteristics and positive effects of the regular practice of physical activity and sport and physical exercise, of the risks and damages of an inadequate practice and of the elements and criteria that identify its adequate execution, as well as information, guidance and advice on the possibilities of appropriate physical activity and sport in their environment in any sector of professional intervention.

C18 5.2 Identify, organize, direct, plan, coordinate, implement, and perform technical-scientific evaluation of the various types of physical and sporting activities adapted to the development, characteristics and needs of individuals and the typology of the activity, space and entity, in all types of physical activity and sport services, including sporting events, and in any type of organization, population, context, environment and population and with emphasis on populations of special character such as: elderly people (senior citizens), schoolchildren, people with disabilities and people with pathologies, health problems or assimilated (diagnosed and/or prescribed by a doctor) and in any sector of professional intervention of physical activity and sport (formal and informal physical-sports teaching; physical and sports training; physical exercise for health; management of physical activity and sport) ensuring safety, efficiency and professionalism in the activity performed in compliance with current regulations.

D16 4.1 Fluently develop procedures and protocols to solve unstructured, unpredictable and increasingly complex problems, articulating and deploying a mastery of the elements, methods, processes, activities, resources and techniques that make up the basic motor skills, physical activities, sports skills, play, expressive body and dance activities, and activities in nature in an appropriate, efficient, systematic, varied and methodologically integrated way for the entire population and with emphasis on special populations such as: elderly people (senior citizens), schoolchildren, people with disabilities and people with pathologies, health problems or assimilated (diagnosed and/or prescribed by a doctor), attending to gender and diversity and in any sector of professional intervention of physical activity and sport (formal and informal physical-sports teaching; physical and sports training; physical exercise for health; physical activity and sport management).

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results
1. The students will be able to know and understand the factors fisiológicos and biomecánicos that condition the practice of the physical activity and the sport.	B1
2. The students will be able to know and apply the juridical frame of the professional field of the activities in the half natural	C3
3. The students will be able to identify and value the risks that can derive of the use of the equipments and sportive installations of the activities in the half natural	C4
4. The students will be able to know and understand the fundamentos of the activities in the nature	C6
5. The students will be able to identify the risks that derive stop the health of the practice of inappropriate physical activities in the natural surroundings	C11
6. The students will be able to design, develop and evaluate the processes of ensino-aprendizaxe relative to the physical activity and when deposing you, with attention to the individual characteristics and contextuales of the people	C14
8. The students will be able to act within the ethical principles necessary for the correct professional practice.	C18
7. The students will be able to select and know use the material and appropriate sportive equipment stop each type of activity in the half natural	D16

Contents

Topic	
1. Theoretical foundations of the physical activities-sportive in the half natural	1.1. Theoretical foundations
2. Physical activities-sportive in the half natural and his didactic	2.1. Hiking and mountaineering 2.2. Orienteering 2.3. Outdoor techniques 2.4. Climbing and rope techniques 2.5. Mountain bike 2.6. Archery 2.7. Surfing 2.8. Other physical-sporting activities in the natural environment
3. Organisation and planning of the physical activities-sportive in the half natural in the formal and no formal field	3.1. Formal field 3.2. Field no formal

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	16	0	16
Gamification	5	10	15
Autonomous problem solving	0	28	28
Laboratory practical	30	3	33
Mentored work	1.5	25	26.5
Objective questions exam	1.5	30	31.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Lecturing	Exhibition by part of the teachers of the contents on the matter.
Gamification	The lesson ordinary effected in the theoretical classroom will combine with interactive activities in big group (games of questions) for the students that assist to class, where will be able to achieve points for the final evaluation.
Autonomous problem solving	Activity in which they formulate exercises related with the subject. The students has to develop the exercises of autonomous form.
Laboratory practical	Activities of application of the knowledges to concrete situations and of acquisition of basic skills related with the matter object of study. They develop in special spaces with skilled equipment (pavilion of the faculty or external).
Mentored work	Register and analysis by couples or small groups (to decision of the teacher) of a route by Galicia/Spain. Export of the routes to Wikiloc, analysis measures and assessment of the energetic and conditional requests. Preparation of a report of the route.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	The personalised attention of the students will make so much during the development of the sessions of classroom as later in the physical or virtual dispatch (Room 2067 - Prof. Iván Prieto Lage / Room 50 - Prof. Diego Alonso Fernández) and of emails.
Laboratory practical	The personalised attention of the students will make so much during the development of the sessions of laboratory (in the pavilion or in the outsides of the Faculty), as later in the physical or virtual dispatch (Room 2067 - Prof. Iván Prieto Lage / Room 50 - Prof. Diego Alonso Fernández) and of emails.
Mentored work	The personalised attention of the students will make so much during the development of the sessions of classroom as later in the physical or virtual dispatch (Room 2067 - Prof. Iván Prieto Lage / Room 50 - Prof. Diego Alonso Fernández) and of emails.
Autonomous problem solving	The personalised attention of the students will make in the physical or virtual dispatch (Room 2067 - Prof. Iván Prieto Lage / Room 50 - Prof. Diego Alonso Fernández) or through emails.
Gamification	The personalised attention of the students will make after the ending of the interactive activity in the classroom, in the physical or virtual dispatch (Room 2067 - *Prof. Iván Prieto Lage / Room 50 - Prof. Diego Alonso Fernández) or through emails.
Tests	Description
Objective questions exam	The personalised attention of the students will make in the physical or virtual dispatch (Room 2067 - Prof. Iván Prieto Lage / Room 50 - Prof. Diego Alonso Fernández) or through emails.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Gamification	After the lesson of the classroom, will make an interactive activity in big group to way of game of questions where will evaluate the conceptual appearances of the matter. The following expected outcomes in the subject will be assessed: 1,3,4,5,6,7 and 8.	10	B1	C4 C6 C11 C14 C18	D16
Autonomous problem solving	There will be 14 questionnaires/tasks in Moovi. After making all the activities proposed, if the average is inferior to 7,5 points, the punctuation of this section will be of 0 points. The following expected outcomes in the subject will be assessed: 1,3,4,5,6,7 and 8.	14	B1	C4 C6 C11 C14 C18	D16
Laboratory practical	Assistance and realisation of the 13 practical classes of the matter. The student that have 3 faults or more will lose the continuous evaluation (and therefore has to examine by means of the procedure of GLOBAL EVALUATION -NO CONTINUOUS-). The following expected outcomes in the subject will be assessed: 1,2,3,4,5,6,7 and 8.	26	B1	C3 C4 C6 C11 C14 C18	D16
Mentored work	Realisation of a work in small groups related with the creation of a route in the open air by means of the application of Wikiloc. The following expected outcomes in the subject will be assessed: 1,2,3,4,5,6,7 and 8.	25	B1	C3 C4 C6 C11 C14 C18	D16

Objective questions exam	Examination of enclosed questions with different alternative of answer. The student will have to take out a minimum of 4 on 10 so that the punctuation of the examination compute in final qualification. The following expected outcomes in the subject will be assessed: 1,3,4,5,6,7 and 8.	25	B1	C4 C6 C11 C14 C18	D16
--------------------------	---	----	----	-------------------------------	-----

Other comments on the Evaluation

All students, whether or not they attend the classrooms, have the right to be evaluated (through an exam or as established in the teaching guide).

CALL FOR 2ND QUARTER (May-June)

CONTINUOUS EVALUATION Students (grades and CRITERIA to comply with continuous evaluation):

- **Gamification (quiz games).** During some theoretical classes, through the Kahoot app, interactive group question activities will be carried out where points will be awarded in the final grade based on the grade in said activity. These exercises account for 10% of the final grade.
- **Autonomous problem solving (quizzes/assignments in Moovi).** The grading of the questionnaires/assignments accounts for 14%. There will be 14 quizzes/assignments. After carrying out the proposed activities, if the student has an average of less than 7.5 points, this section will count 0 points.
- **Laboratory practices (attendance and REALIZATION of practical classes).** Their qualification represents 26%. The student who has 3 or more absences in the mandatory practices will no longer be evaluated by the continuous evaluation procedure and will automatically be evaluated by the global -non-continuous- evaluation procedure (there is no possibility of justifying a lack of attendance; hence you can have up to three). The student who attends the practice but DOES NOT perform it will not be counted as a lack of attendance, but will have a grade of zero in said session (therefore, no score increases). As in principle there are 13 practices, each one will have a value of 2% of the final grade. In the event that, due to a holiday, there were a smaller number of practices, that 26% would be reduced by 2% for each practice that did not exist, transferring that percentage to the objective question exam. Surfing is voluntary, therefore it is not considered a fault if you do not attend, but if the student does it, he will receive points.
- **Mentored work.** Creation of an outdoor route using the Wikiloc application and under a series of parameters established by the teachers. The qualification for this work represents 25%. It will be a work in groups of four people.
- **Exam of objective questions.** The qualification represents 25%. It consists of an exam of closed questions with different answer alternatives for the subject. The student must obtain a minimum of 4 out of 10 for the exam score to be counted in the final grade. Failing this exam (with less than a 4) does not mean losing the continuous evaluation.

A student passes the subject when he or she has obtained a minimum of five out of ten in the sum of the previous sections.

If in the 2nd semester call (May-June), a student misses the continuous evaluation, she must take it through the global -non-continuous- evaluation procedure.

GLOBAL EVALUATION -NON-CONTINUOUS- students (for students who do not meet the continuous evaluation criteria):

- **Exam of objective questions.** The qualification represents 33%. It consists of an exam of closed questions with different answer alternatives on the subject related to its theoretical part. The student must obtain a minimum of 5 out of 10 for the exam score to be counted in the final grade.
- **Exam of objective questions.** The qualification represents 33%. It consists of an exam of closed questions with different answer alternatives on the subject related to its practical part. The student must obtain a minimum of 5 out of 10 for the exam score to be counted in the final grade.
- **Mentored work.** The rating is 34%. Delivery of work on the creation of outdoor routes. The student must obtain a minimum of 5 out of 10 for the work score to be counted in the final grade.

The final grade for the subject will be obtained by adding the three parts. A student passes the subject when he or she has obtained a minimum of five out of ten, as long as he or she has passed all three tests.

EXTRAORDINARY CALL (June-July)

It will be evaluated through the non-continuous evaluation procedure (the grades from the continuous evaluation of the 2nd semester call -May-June- are saved).

END OF CAREER CALL (September)

It will be evaluated using the non-continuous evaluation procedure (continuous evaluation grades from other calls are not saved).

Publication of official grades and exams

The grades for each call will be published on Moovi, where the exam review dates will be indicated.

The official dates of the exams can be consulted on the faculty's website in the "Teaching - Exams" section.

Sources of information

Basic Bibliography

VIGO, M., **Manual para dirigentes de campamentos organizados**, Stadium, 2005

BERNAL RUIZ, J., **Organización de campamentos en la escuela**, Wanceulen, 2002

COLORADO, J., **Montañismo y Trekking. Manual completo**, Manuales Desnivel, 2010

SANTOS PASTOR, M. L., **Las actividades en el medio natural en la educación física escolar**, Wanceulen, 2002

MURCIA, M., **Prevención, seguridad y autorescate**, Desnivel editorial, 2001

VARIOS, **Señalización de Senderos**, FEDME, 2009

EEAM, **Escuela Española de alta montaña. Certificado de iniciación al montañismo**, Barrabés editorial, 2001

MILSON, F., **El libro de la bicicleta de montaña: mantenimiento y reparación**, OMEGA, 2009

Granero Gallegos, A., Baena Extremera, A., **Actividades físicas en el medio natural: Teoría y práctica para la Educación Física**, Wanceulen, 2010

Complementary Bibliography

Rojas Pedregosa, P., **La bicicleta y su desarrollo práctico en Educación Secundaria**, Wanceulen, 2016

Recommendations

Other comments

1. Each week, students have in Moovi the contents that will be taught in the course, as well as the material (notes, readings, videos, etc.) to work on these contents. For a better use of the theoretical and practical classes, it is recommended to make use of this material before attending these classes.
2. Formalize as soon as possible the group in Moovi (four people) for the realization of the work of the subject.
3. To study and work on the course material continuously, both for the weekly quizzes and for the preparation of the exam.
4. To ask the professors of the subject all the questions/consultations that are considered necessary in every moment referred to the syllabus, practices, questionnaires, works, etc.
5. Communicate to the professors the suggestions for improvement of the subject.
6. To carry out the work of the subject throughout the four-month period. In the first week of the course, guidelines will be given as to how this work should be done. Therefore, attendance to the theoretical class is recommended.
7. It is recommended to consult the subject's blog for more information: <https://afamnuvigo.blogspot.com/>

IDENTIFYING DATA**Fundamentos dos deportes ximnásticos**

Subject	Fundamentos dos deportes ximnásticos			
Code	P02G051V01207			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits 9	Choose Mandatory	Year 2	Quadmester 2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Gutierrez Sánchez, Águeda Fernández Villarino, María de los Ángeles			
Lecturers	Fernández Villarino, María de los Ángeles Gutierrez Sánchez, Águeda			
E-mail	agyra@uvigo.gal marianfv@uvigo.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	1.1 Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
C3	1.3 Comunicarse e interactuar de forma adecuada e eficiente, na actividade física e deportiva, en diversos contextos de intervención, demostrando habilidades docentes de forma consciente, natural e continua.
C6	2.2. Identificar, comunicar e aplicar criterios científicos anatómico-fisiolóxicos e biomecánicos a un nivel avanzado de competencias no deseño, desenvolvemento e avaliación técnico-científica de procedementos, estratexias, accións, actividades e orientacións adecuadas; prever, minimizar e/ou evitar un risco para a saúde na práctica de actividade física e deportiva en todo tipo de poboación.
C7	2.3 Diseñar e aplicar de forma fluída, natural, consciente e continuada, un exercicio físico e unha condición física adecuados, eficientes, sistemáticos, variados, baseados en evidencia científica, para o desenvolvemento de procesos de adaptación e mellora ou readaptación de determinadas capacidades de cada persoa en relación ao ser humano. o movemento e a súa optimización; co fin de poder resolver problemas desestruturados, de complexidade crecente e imprevisibles e con énfase en poboacións de carácter especial.
C14	3.4 Promover a educación, a difusión, a información e a orientación constante ás persoas e líderes sobre os beneficios, a significación, as características e os efectos positivos da práctica regular da actividade física e deportiva e do exercicio físico, dos riscos e danos dunha práctica inadecuada e dos elementos e criterios que identifiquen a súa correcta execución, así como información, orientación e asesoramento sobre as posibilidades de actividade física e deportiva adecuadas no seu contorno en calquera sector de intervención profesional.
C20	5.4 Identificar, organizar, dirixir, planificar, coordinar, implantar e realizar a avaliación técnico-científica dos recursos organizativos e materiais e das instalacións deportivas, incluíndo o seu deseño básico e funcional, así como a adecuada selección e utilización, para cada tipo de actividade, con a finalidade de conseguir actividades físicas e deportivas seguras, eficientes e saudables, adaptadas ao desenvolvemento, características e necesidades das persoas e ao tipo de actividade, espazo e entidade en calquera tipo de organización, poboación, contexto e en calquera sector de intervención profesional de actividade física e deportiva e facendo fincapé nas poboacións de carácter especial e garantindo a seguridade, a eficacia e a profesionalidade na actividade desenvolvida no cumprimento da normativa vixente.
D16	4.1 Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procesos, actividades, recursos e técnicas que conforman as habilidades motrices básicas, as actividades físicas, as habilidades deportivas, o xogo, a expresión expresiva. actividades corporales e de danza, e actividades na natureza de forma adecuada, eficiente, sistemática, variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticados e/ou prescritos por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte (educación física formal e informal- deporte; formación física e deportiva). ; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).

D30 7.3 Comprender, saber explicar e difundir as funcións, responsabilidades e importancia dun bo profesional Licenciado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, así como analizar, comprender, identificar e reflexionar de forma crítica e autónoma sobre a súa identidade, formación e rendemento profesional para acadar o fins e beneficios da actividade física e do deporte de forma adecuada, segura, saudable e eficiente en todos os servizos físico-deportivos ofrecidos e prestados e en calquera sector profesional da actividade física e do deporte.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
1. Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de ensino-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción no ensino formal e informal físico-deportiva.	B1
2. O alumnado será capaz de identificar os elementos e parámetros que configuran a estrutura das modalidades ximnásticas: aspectos regulamentarios, espazos de acción, habilidades técnicas, habilidades manipulativas, habilidades coreográficas e habilidades acrobáticas.	C3
3. O alumnado será capaz de coñecer e comprender os fundamentos e contidos didácticos que permitan desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe relacionados coas habilidades ximnásticas.	C6
4. O alumnado será capaz de utilizar os principios técnicos e os recursos metodolóxicos que lle permitan intervir, desde a perspectiva educativa ou deportiva en relación ás habilidades ximnásticas.	C7
5. O alumnado será capaz de dominar as técnicas ximnásticas para a súa correcta aplicación, así como os aspectos de seguridade na execución (axuda e colocación do material).	C14
6. O alumnado será capaz de deseñar e aplicar instrumentos de observación sistemática para identificar ou corrixir modelos de execución propios destes deportes ximnásticos.	C20
7. O alumnado será capaz de aplicar adecuadamente diferentes recursos didácticos en función dos materiais dispoñibles (establecemento de obxectivos, feedback, reforzos, etc.) para mellorar os movementos técnicos e artísticos destes deportes.	D16
8. O alumnado será capaz de actuar dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	D30

Contidos

Topic	
1. Fundamentación teórica dos deportes ximnásticos	1.1. Os deportes ximnásticos no contexto das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. 1.2. Antecedentes históricos e organismos que regulan os deportes ximnásticos 1.3. Valoración e xuízo dos concursos ximnásticos.
2. Fundamentos técnicos, artísticos e didácticos dos deportes ximnásticos: Habilidades rítmico-expresivas e Habilidades ximnástico-acrobáticas.	BLOQUE RÍTMICO-EXPRESIVO. XIMNASIA RÍTMICA 2.1. As habilidades da Ximnasia Rítmica no contexto das Ciencias da Actividade Física e do Deporte. 2.1.1. Concepto e preliminares. 2.1.2. Habilidades técnicas corporais. 2.1.3. Habilidades técnicas manipulativas. BLOQUE XIMNÁSTICO-ACROBÁTICO. 2.2. Elementos ximnásticos pre-acrobáticos de nivel escolar. 2.2.1. Rodamientos (Volteretas e Roda lateral) 2.2.2. Equilibrios ximnásticos (ACI e ABI) 2.2.3. Saltos de plinto. 2.2.4. Familiarización co minitramp. 2.3. Elementos ximnásticos acrobáticos de chan. 2.3.1. Saltos adiante e laterais con impulso dunha perna e apoio intermedio (Pomba e Roldada). 2.3.2. Saltos de volteo libre completo con impulso de ambas as pernas (adiante e atrás) 2.3.3. Saltos atrás con impulso de ambas as pernas e apoio de mans intermedio (Flic-flac).

3. Estrutura formal e funcional dos deportes ximnásticos

BLOQUE RÍTMICO-EXPRESIVO.
3.1. Elementos definitorios da Ximnasia Rítmica.
3.2. Estrutura e composición da Ximnasia Rítmica

BLOQUE XIMNÁSTICO-ACROBÁTICO
3.3. Estrutura espacial dos movementos ximnásticos
3.4. Características dinámicas dos movementos ximnásticos.
3.5. Equilibrio corporal
3.6. As capacidades físicas nos deportes ximnásticos.

4. Proceso de iniciación deportiva dos deportes ximnásticos: rítmico-expresivos e ximnástico-acrobáticos

BLOQUE RÍTMICO-EXPRESIVO
4.1. Os parámetros musicais como elementos fundamentais das habilidades rítmico-expresivas.
4.2. A música e os Pasos Básicos de Ximnasia Aeróbica.
4.3. A ocupación do espazo de acción como estratexia expresiva.
4.4. A danza clásica como a base das habilidades técnico-corporais
4.5. As habilidades corporais de equilibrio, de rotación e de salto.
4.6. Habilidades manipulativas dos aparellos.
4.7. Elementos colaborativos e cooperativos.
4.8. O proceso compositivo no ámbito das habilidades rítmico-expresivas.

BLOQUE XIMNÁSTICO-ACROBÁTICO
4.9. A Ximnasia Acrobática no ámbito educativo.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	54	82
Gamificación	2	4	6
Prácticas de laboratorio	41	41	82
Resolución de problemas de forma autónoma	4	8	12
Traballo tutelado	0	12	12
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	2	4
Práctica de laboratorio	0	25	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	As sesións maxistras utilizaranse para a exposición e explicación dos contidos teóricos e aclaración dos contidos prácticos da materia. Constitúe unha actividade presencial na aula.
Gamificación	A lección maxistral efectuada na aula teórica combinarase con actividades interactivas en gran grupo (xogos de preguntas a través da app Kahoot) para os estudantes que asistan a clase, onde se poderán conseguir puntos para a avaliación final.
Prácticas de laboratorio	Vivenciación dos contidos teórico-prácticos guiados polo profesorado, onde se terá en conta os procesos metodolóxicos de ensino-aprendizaxe, facendo especial fincapé nos aspectos técnicos e de execución dos deportes ximnásticos. As prácticas teñen como obxectivo traballar formalmente o saber facer (competencia procedimental). No entanto, é preciso ter en conta que tamén traballan o saber, o saber ser e o saber estar. - Execución e exposición da coreografía elaborada en colaboración cos compañeiros. - Execución dun exercicio ximnástico proposto pola profesora. - Exposición con soporte audiovisual dun elemento ximnástico mediante a metodoloxía traballada.
Resolución de problemas de forma autónoma	- Exporase o desenvolvemento dunha coreografía que terá por referencia as modalidades ximnásticas tratadas no desenvolvemento da materia. - Traballarán a execución técnica dos elementos ximnásticos durante o proceso metodolóxico de ensino-aprendizaxe levada a cabo na materia. - Traballarase a avaliación técnica e a composición dos deportes ximnásticos mediante a análise de exercicios en vídeo.
Traballo tutelado	Terá un carácter grupal e utilizarase para a orientación e revisión dos traballos coreográficos e de execución ximnástica propostos nas metodoloxías anteriores.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral	A atención personalizada do estudiantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho físico, virtual ou de correos electrónicos das profesoras Águeda Gutiérrez e Marián Fernández.
Gamificación	A atención personalizada do estudiantado realizarase tras a finalización da actividade interactiva na aula, despacho físico, virtual ou a través do correo electrónico das profesoras.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada do estudiantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de laboratorio (ximnasio da facultade) como posteriormente en en o despacho físico, virtual ou de correos electrónicos das profesoras Águeda Gutiérrez e Marián Fernández.
Resolución de problemas de forma autónoma	Asesoramento e tutoría para a resolución dos problemas propostos na materia. Este tempo está reservado para atender e resolver as preocupacións dos estudantes. A atención será individual e en grupos pequenos, dependendo da natureza da atención, tanto no despacho físico, virtual ou por correo electrónico das profesoras da materia.
Traballo tutelado	Orientación do estudiantado e resolución de dúbidas sobre os traballos a realizar. Realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho físico, virtual ou de correos electrónicos das profesoras Águeda Gutiérrez e Marián Fernández.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Gamificación	Tras a lección maxistral de aula, realizarase unha actividade interactiva en gran grupo a modo de xogo de preguntas onde se avaliarán os aspectos conceptuais da materia. Avaliaranse os seguintes resultados previstos na materia: 1,2,3,4,5,6,7 e 8.	0.5	B1	C3 C6 C7 C14 C20	D16 D30
Prácticas de laboratorio	Asistencia ás 14 clases prácticas da materia. A avaliación farase de forma continua mediante o control de asistencia do alumnado. Bloque Ximnástico-Acrobático: Desenvolvemento e posto en práctica dunha progresión metodolóxica dos elementos ximnásticos traballados ao longo das sesións. Avaliaranse os seguintes resultados previstos na materia: 1,2,3,4,5,6,7 e 8.	La evaluación de esta sección será realizada por las personas que tengan más de 2 faltas de asistencia.	B1	C3 C6 C7 C14 C20	D16 D30
Traballo tutelado	HABILIDADES XIMNÁSTICO-ACROBÁTICAS: Traballo en grupo sobre un elemento ximnástico asignado	15			
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de preguntas curtas, tipo test ou de desenvolvemento dos contidos teóricos e prácticos. Avaliaranse os seguintes resultados previstos na materia: 1,2,3,4,5,6,7 e 8.	45	B1	C3 C6 C7 C14 C20	D16 D30
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valoración de exercicios ximnásticos en vídeo, en funión dos contidos traballados nas sesións prácticas Avaliaranse os seguintes resultados previstos na materia: 1,2,3,4,5,6,7 e 8.	10	B1	C3 C6 C7 C14 C20	D16 D30
Práctica de laboratorio	- Bloque Rítmico-Expresiva: Realización dunha coreografía de forma grupal onde se combinarán todos os contidos prácticos dos fundamentos dos deportes ximnásticos. - Bloque Ximnástico-Acrobático: Execución técnica dos elementos ximnásticos traballados nas sesións prácticas. Avaliaranse os seguintes resultados previstos na materia: 1,2,3,4,5,6,7 e 8.	29.5	B1	C3 C6 C7 C14 C20	D16 D30

Other comments on the Evaluation

CUALIFICACIÓN FINAL da materia resultará da integración das distintas notas das actividades realizadas tanto nos contidos de Habilidades Rítmico-Expresivas como nos contidos de Habilidades Ximnástico-Acrobáticas. Deberán ter superadas todas as partes para obter unha cualificación positiva. Os alumnos e alumnas que non realicen todas as actividades de avaliación obterán a cualificación final de suspenso, aínda que algunhas actividades estean aprobadas. Si algunha persoa realiza só algunhas das actividades do curso terán a cualificación de suspenso, xa que se realiza unha avaliación continua de todas as actividades propostas.

Cando o estudiantado necesite de máis dunha convocatoria para superar a materia, gardaranse notas parciais durante a segunda convocatoria; é dicir, na convocatoria extraordinaria de xuño/xullo manteranse aquelas notas parciais que teñan superadas, e só se presentarán a aquelas que non superaron. Para as demais convocatorias, o estudiantado deberá concorrer da mesma maneira a unha proba escrita de pregunta curta, tipo test ou de desenvolvemento e dunha proba practica de execución e metodolóxica dos contidos traballados para superar a materia. Igualmente deberá presentar o traballo co seu soporte audiovisual do elemento ximnástico asignado pola profesora e elaborado segundo o desenvolvemento dos contidos traballados durante o curso. A revisión de exames será no despacho das profesoras unha vez concluída a corrección.

OBSERVACIÓNS:

A PARTICIPACIÓN ACTIVA DO ALUMNADO NAS SESIÓNS PRESENCIAIS É UN FACTOR QUE DETERMINA O PROCESO asistencia ás sesións prácticas será OBRIGATORIA (máximo falta de 2 sesións prácticas) Aplicarase de forma individualiza a cada un dos 2 Bloques da materia (Bloque Rítmico-Expresiva e Bloque Ximnástico-Acrobática).

Os alumnos e alumnas que participen activamente, como mínimo, ao 80% das sesións deben obter o 50% da máxima puntuación posible na proba teórica e nas probas prácticas para consideralas superadas.

Os alumnos e alumnas que NON participen activamente (meros observadores), como mínimo ao 80% das sesións, deben obter o 65% da máxima puntuación posible na proba teórica e nas probas prácticas para consideralas superadas. Este aspecto é tido en conta igualmente para os que non asisten ao mínimo esixido das sesións prácticas.

O alumnado discapacitado para a práctica motriz, poderá solicitar a adaptación das tarefas motrices a realizar nas sesións e nas probas de avaliación, no grao que as competencias da materia permítano. Aos incapacitados temporalmente para a práctica deportiva, a avaliación das probas prácticas de execución ximnástica realizaráselle cando a súa incapacidade temporal permítallo e no caso do bloque de habilidades rítmico-expresivas realizarase a través do visionado de vídeos.

BLOQUE: HABILIDADES XIMNÁSTICO-ACROBÁTICAS falta de asistencia a máis de dúas prácticas de laboratorio deste bloque (independentemente da súa xustificación), supón ademais a realización dun exame práctico de ensino metodolóxica dos elementos acrobáticos aos que non se asistiu.

BLOQUE: HABILIDADES RÍTMICO-EXPRESIVAS Debido ao carácter de avaliación continua, a NON asistencia ás sesións prácticas non dará dereito a realizar a coreografía en grupo. No caso de que isto suceda, a avaliación dos contidos prácticos realizarase mediante a avaliación de exercicios ximnásticos en vídeo. Do consinto modo, si unha persoa atópase incapacitada temporalmente para a realización das probas prácticas, poderá examinarse mediante a avaliación de exercicios ximnásticos en vídeo.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA (xuño-xullo) Avaliarase mediante o procedemento de avaliación non continúa (gardaranse as cualificacións da avaliación continua da convocatoria de 2º cuatrimestre -maio-xuño).

Publicación das cualificacións e exames oficiais. As cualificacións de cada convocatoria serán publicadas en Moovi, onde se indicarán as datas de revisión dos exames. As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade no apartado: Docencia - Exames.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sáez Pastor, F., **Habilidades Gimnástico-Acrobáticas. Método de Enseñanza**, Ed. Esteban Sanz, 2015

Sáez Pastor, F., **Gimnasia Artística. Los Fundamentos de la Técnica**, Ed. Biblioteca Nueva, 2005

Knirsch, K., **Manual de Gimnasia Artística**, Ed. Esteban Sanz, 1974

Estapé, E., López, M. y Grande, I., **Las Habilidades Gimnásticas y Acrobáticas en el Ámbito Escolar**, Ed. Inde, 1999

Smith, T., **Biomecánica y gimnasia**, Ed. Paidotribo, 1984

Junyent, V. y Montilla, M., **1023 ejercicios y juegos de equilibrios y acrobacias gimnásticas**, Ed. Paidotribo, 2000

Vernetta, M.; López, J. y Panadero, F., **Acrosport en la escuela**, Ed. Inde, 2001

Canalda, A., **Gimnasia rítmica Deportiva. Teoría y práctica**, 1998,

Complementary Bibliography

Gutiérrez, A. y Vernetta, **Gimnasia Aeróbica Deportiva: propuesta de U.D. a través del juego**, Revista Kronos, 2007

Vernetta, M.; López, J. y Panadero, F., **Unidades Didacticas para secundaria XI. Aprendizaje de las habilidades gimnásticas. Una propuesta a través de minicircuitos**, Ed Inde, 2000

Vernetta, M.; Gutiérrez, A. y López, J., **El Aeróbic Deportivo en la Educación Física. Iniciación a través del juego**, Revista digital efdeportes, 2009

Manoni, A., **Biomecánica e dividione strutturale della ginnasia artistica**, Ed. Società Stampa Sportica, 1993

Smoleusky. Gasverdousky, **Tratado General de Gimnasia Artística Deportiva**, Ed. Paidotribo, 1993

Bourgeios, M., **Didáctica de la Gimnasia**, Ed. Biblioteca Nueva, 1999

Sáez, P. y Gutiérrez, A., **La génesis de las rotaciones gimnásticas I, VI,12(4-11)**, Revista Kronos, 2007

Sáez, P. y Gutiérrez, A., **La genesis de las rotaciones gimnásticas II. Rotaciones generadas en vuelo., VII,13(52-62),**, Revista Kronos, 2008

Fernández Rodríguez, R., **Efecto comparativo de diferentes minicircuitos en el aprendizaje de habilidades gimnásticas aeróbicas,**, Universidade Vigo, 2012

Abeal Filgueira, R., **Influencia del feedback audiovisual en la autoevaluación de la gimnasia acrobática en el ámbito escolar,** Universidade Vigo, 2015

Reguera López de la Osa, X., **Diseño y evaluación de un programa de gimnasia acrobática para la mejora de las habilidades sociales y personales en educación secundaria,** Universidade Vigo, 2018

Cassagne, M., **Gymnastique Rythmique Sportive,** 1990

Martínez, A. y Díaz, M.P., **Las actividades gimnásticas como recurso para el desarrollo de la creatividad motriz,** 2002

Lisitskaya, T., **Gimnasia Rítmica. Deporte y entrenamiento,**, 1995

Martínez, A., **La gimnasia rítmica. Un planteamiento educativo motriz,** 1992

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Expresión corporal e danza/P02G051V01208

Other comments

1. Cada semana, o estudiantado ten en Moovi os contidos que se impartirán na materia, así como o material (apuntamentos, lecturas, vídeos, etc.) para traballar estes contidos. Para un maior aproveitamento das clases teóricas e prácticas, recoméndase facer uso deste material antes de asistir a devanditas clases.
 2. Formalizar na primeira semana os grupos en Moovi (5/8) para a realización dos traballos da materia.
 3. Estudar e traballar a materia de forma continuada.
 4. Expor ás profesoras da materia todas as preguntas/consultas que consideren necesarias referida ao temario, prácticas, traballos, etc.
 5. Comunicar ás profesoras as suxestións de mellora da materia.
 6. Na primeira semana da materia daranse as directrices de como se deben realizar os distintos traballos. Por tanto, recoméndase a asistencia á clase teórica.
-

IDENTIFYING DATA**Expresión corporal e danza**

Subject	Expresión corporal e danza			
Code	P02G051V01208			
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Didácticas especiais			
Coordinator	Fernández Villarino, María de los Angeles			
Lecturers	Fernández Villarino, María de los Angeles Freire Maceiras, Rebeca Maria			
E-mail	marianfv@uvigo.es			
Web				
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	1.1 Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
C1	1.1 Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
C2	1.2 Diseñar e aplicar o proceso metodolóxico composto pola observación, reflexión, análise, diagnóstico, execución, avaliación técnico-científica e/ou divulgación en distintos contextos e en todos os sectores da intervención profesional na actividade física e o deporte.
C4	1.4. Adaptar a intervención educativa ás características e necesidades individuais de toda a poboación e facendo fincapé en poboacións de carácter especial como: escolares, maiores (maiores), persoas con mobilidade reducida e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou similares). prescrito por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade.
C5	2.1 Saber orientar, diseñar, aplicar e avaliar técnico-científicamente exercicio físico e condición física nun nivel avanzado, baseado na evidencia científica, en diferentes ámbitos, contextos e tipos de actividades para toda a poboación e con énfasis nas poboacións de carácter especial como son: persoas maiores (terceira idade), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticadas e/ou prescritas por un médico), atendendo ao xénero e á diversidade.
C11	3.1 Analizar, identificar, diagnosticar, promover, orientar e avaliar estratexias, accións e actividades que favorezan a adhesión a un estilo de vida activo e a participación e a práctica regular e saudable da actividade física e do deporte e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e segura por parte dos cidadáns. co fin de mellorar a súa saúde global, benestar e calidade de vida, e facendo fincapé en poboacións especiais como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, de saúde ou asimiladas (diagnosticadas e/ou prescritas). por un médico) tendo en conta o xénero e a diversidade.
C12	3.2 Saber promover, asesorar, diseñar, aplicar e avaliar técnico-científicamente programas de actividade física, exercicio físico e deportes axeitados e variados, adaptados ás necesidades, demandas e características individuais e grupais de toda a poboación, facendo fincapé nas persoas maiores. persoas maiores), o xénero feminino e diversidade, escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticadas e/ou prescritas por un médico).
C16	4.3 Desenvolver e poñer en práctica a avaliación técnico-científica dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos e técnicas que conforman as manifestacións do movemento e dos procesos de condición física e exercicio físico; tendo en conta o desenvolvemento, as características, as necesidades e o contexto dos individuos, os distintos tipos de poboación e os espazos onde se realiza a actividade física e o deporte; nos distintos sectores da intervención profesional e con énfase en poboacións de carácter especial.
D1	1.1. Comprender, elaborar y saber aplicar los procedimientos, estrategias, actividades, recursos, técnicas y métodos que intervienen en el proceso de enseñanza-aprendizaje con eficiencia, desarrollando todo el curso de la acción en todos los sectores de intervención profesional de actividad física y deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; entrenamiento físico y deportivo; ejercicio físico para la salud; dirección de actividad física y deporte).
D2	1.2. Diseñar y aplicar el proceso metodológico integrado por la observación, reflexión, análisis, diagnóstico, ejecución, evaluación técnico-científica y/o difusión en diferentes contextos y en todos los sectores de intervención profesional de la actividad física y del deporte.

- D4 1.4. Adaptar a intervención educativa ás características e necesidades individuais de toda a poboación e facendo fincapé en poboacións de carácter especial como: escolares, maiores (maiores), persoas con mobilidade reducida e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou similares). prescrito por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade.
- D5 2.1 Saber orientar, deseñar, aplicar e avaliar técnico-científicamente exercicio físico e condición física nun nivel avanzado, baseado na evidencia científica, en diferentes ámbitos, contextos e tipos de actividades para toda a poboación e con énfasis nas poboacións de carácter especial como son: persoas maiores (terceira idade), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticadas e/ou prescritas por un médico), atendendo ao xénero e á diversidade.
- D11 3.1 Analizar, identificar, diagnosticar, promover, orientar e avaliar estratexias, accións e actividades que favorezan a adhesión a un estilo de vida activo e a participación e a práctica regular e saudable da actividade física e do deporte e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e segura por parte dos cidadáns. co fin de mellorar a súa saúde global, benestar e calidade de vida, e facendo fincapé en poboacións especiais como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, de saúde ou asimiladas (diagnosticadas e/ou prescritas). por un médico) tendo en conta o xénero e a diversidade.
- D12 3.2 Saber promover, asesorar, deseñar, aplicar e avaliar técnico-científicamente programas de actividade física, exercicio físico e deportes axeitados e variados, adaptados ás necesidades, demandas e características individuais e grupais de toda a poboación, facendo fincapé nas persoas maiores. persoas maiores), o xénero feminino e diversidade, escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticadas e/ou prescritas por un médico).
- D16 4.1 Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procesos, actividades, recursos e técnicas que conforman as habilidades motrices básicas, as actividades físicas, as habilidades deportivas, o xogo, a expresión expresiva. actividades corporales e de danza, e actividades na natureza de forma adecuada, eficiente, sistemática, variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticados e/ou prescritos por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte (educación física formal e informal- deporte; formación física e deportiva). ; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).
- D17 4.2 Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos, técnicas e procesos propios da condición física e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e sistemática. , variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou prescritos por un médico).), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte.
- D18 4.3 Desenvolver e poñer en práctica a avaliación técnico-científica dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos e técnicas que conforman as manifestacións do movemento e dos procesos de condición física e exercicio físico; tendo en conta o desenvolvemento, as características, as necesidades e o contexto dos individuos, os distintos tipos de poboación e os espazos onde se realiza a actividade física e o deporte; nos distintos sectores da intervención profesional e con énfase en poboacións de carácter especial.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
	B1	C1	D1
Comprender, elaborar e saber aplicar os procedementos, estratexias, actividades, recursos, técnicas e métodos que interveñen no proceso de enseñanza-aprendizaxe con eficiencia, desenvolvendo todo o curso da acción en todos os sectores de intervención profesional de actividade física e deporte (enseñanza formal e informal físico-deportiva; adestramento físico e deportivo; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).	B1	C1	D1
Deseñar e aplicar o proceso metodolóxico composto pola observación, reflexión, análise, diagnóstico, execución, avaliación técnico-científica e/ou divulgación en distintos contextos e en todos os sectores da intervención profesional na actividade física e o deporte.		C2	D2
Adaptar a intervención educativa ás características e necesidades individuais de toda a poboación e facendo fincapé en poboacións de carácter especial como: escolares, maiores (maiores), persoas con mobilidade reducida e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou similares). prescrito por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade.		C4	D4
Saber orientar, deseñar, aplicar e avaliar técnico-científicamente exercicio físico e condición física nun nivel avanzado, baseado na evidencia científica, en diferentes ámbitos, contextos e tipos de actividades para toda a poboación e con énfasis nas poboacións de carácter especial como son: persoas maiores (terceira idade), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticadas e/ou prescritas por un médico), atendendo ao xénero e á diversidade.		C5	D5

Analizar, identificar, diagnosticar, promover, orientar e avaliar estratexias, accións e actividades que favorezan a adhesión a un estilo de vida activo e a participación e a práctica regular e saudable da actividade física e do deporte e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e segura por parte dos cidadáns. co fin de mellorar a súa saúde global, benestar e calidade de vida, e facendo fincapé en poboacións especiais como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, de saúde ou asimiladas (diagnosticadas e/ou prescritas). por un médico) tendo en conta o xénero e a diversidade.	C11	D11
Saber promover, asesorar, deseñar, aplicar e avaliar técnico-científicamente programas de actividade física, exercicio físico e deportes axeitados e variados, adaptados ás necesidades, demandas e características individuais e grupais de toda a poboación, facendo fincapé nas persoas maiores. persoas maiores), o xénero feminino e diversidade, escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticadas e/ou prescritas por un médico).	C12	D12
Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procesos, actividades, recursos e técnicas que conforman as habilidades motrices básicas, as actividades físicas, as habilidades deportivas, o xogo, a expresión expresiva. actividades corporales e de danza, e actividades na natureza de forma adecuada, eficiente, sistemática, variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou asimilados (diagnosticados e/ou prescritos por un médico), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte (educación física formal e informal-deporte; formación física e deportiva). ; exercicio físico para a saúde; dirección de actividade física e deporte).		D16
Desenvolver con fluidez procedementos e protocolos para resolver problemas non estruturados, imprevisibles e cada vez máis complexos, articulando e despregando un dominio dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos, técnicas e procesos propios da condición física e do exercicio físico de forma adecuada, eficiente e sistemática. , variada e metodoloxicamente integrada para toda a poboación e con énfase en poboacións de carácter especial como: persoas maiores (maiores), escolares, persoas con discapacidade e persoas con patoloxías, problemas de saúde ou similares (diagnosticados e/ou prescritos por un médico).), tendo en conta o xénero e a diversidade e en calquera sector de intervención profesional da actividade física e do deporte.		D17
Desenvolver e poñer en práctica a avaliación técnico-científica dos elementos, métodos, procedementos, actividades, recursos e técnicas que conforman as manifestacións do movemento e dos procesos de condición física e exercicio físico; tendo en conta o desenvolvemento, as características, as necesidades e o contexto dos individuos, os distintos tipos de poboación e os espazos onde se realiza a actividade física e o deporte; nos distintos sectores da intervención profesional e con énfase en poboacións de carácter especial.	C16	D18

Contidos

Topic

1. Fundamentos da Expresión Corporal e a Danza	1.1. Definición 1.2. Relación 1.3. Vinculación co contexto educativo
2. Linguaxe corporal, comunicación e expresión	2.1. Elementos da Linguaxe corporal
3. Compoñentes e dimensións de movemento expresivo e creativo	3.1. Tipos de movemento 3.2. Movemento expresivo 3.3. Compoñentes do movemento expresivo 3.4. Dimensións do movemento expresivo
4. A Danza como técnica da Expresión Corporal	4.1. Definición 4.2. Características 4.3. A danza no contexto educativo
5. O proceso de construción coreográfico, creativo e artístico	5.1. Fases 5.1.1. Exploración 5.1.2. Composición 5.1.3. Apreciación Crítica 5.2. Pautas Didácticas
6. Aspectos metodolóxico-didácticos da Expresión Corporal e da Danza	6.1. Presupostos teóricos da Expresión Corporal e da Danza 6.2. Didáctica da Expresión Corporal 6.3. Didáctica da Danza

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	30	52

Resolución de problemas	5	13	18
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Traballo	7	7	14
Presentación	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Contidos expositivos en aula de grupo A.
Resolución de problemas	Tarefas específicas sobre os contidos e que se resolverán no tempo dos grupos A, a través da plataforma Moovi
Prácticas de laboratorio	Vivenciación dos contidos prácticos e desenvolvemento de traballo compositivo

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas de laboratorio	O traballo dos grupos B será dirixido e supervisado polo profesorado, ben cando se traballe de maneira dirixida, ben ao longo do proceso compositivo
Tests	Description
Traballo	A realización das propostas de traballo do grupo A, será supervisada polo profesorado unha vez finalice cada un dos temas de contido, durante o tempo de grupo A. De maneira específica, cada grupo de traballo poderá solicitar as titorías que considere oportunas e que serán atendidas polas profesoras da materia, ben presencialmente, ben telemáticamente.
Presentación	Para a presentación e defensa, tanto da proposta práctica como da teórica, o alumnado recibirá supervisión por parte do profesorado durante as sesións presenciais. De maneira específica e baixo solicitude, poderá revisalo coas profesoras da materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Lección maxistral	Realización dun mapa conceptual cos contidos destacados de cada un dos temas desenvolvidos	40	B1	C1	D1 D5 D12 D16 D17
Resolución de problemas	Ao longo da materia realizaranse traballos de reflexión sobre documentos escritos nas sesións teóricas	15		C4	D4 D16 D18
Prácticas de laboratorio	Valorarase a participación activa do alumnado nas sesións prácticas. Do mesmo xeito a participación no día da danza	10		C11	D11
Traballo	Desenvolvemento dunha composición coreográfica na que se poña en evidencia o control e dominio dos contidos prácticos. Terase en conta o proceso como o resultado final da composición. O peso que, cada unha destas partes, terá na valoración final desta metodoloxía/proba será: - Proceso: 80% - Resultado Final: 20%	40		C2 C5 C11 C12	D2 D5 D11 D12 D17

Other comments on the Evaluation

Para poder superar a materia, será necesario que se alcance, polo menos, o 50% da cualificación do mapa conceptual e da composición coreográfica.

No caso das tarefas de reflexión, así como da participación no día da danza, terán un valor sumativo, e non será necesario alcanzar un mínimo para poder contribuír á cualificación final da materia.

A cualificación final da materia, será o resultado da suma da cualificación parcial obtida en cada apartado. Cando o alumnado necesite máis dunha edición para superar a materia, as probas superadas manteranse na segunda edición e só terán que concorrer con aquelas partes que non foron superadas. No caso de edicións posteriores, o estudantado deberá concorrer con todos os apartados da avaliación. É dicir, non se gardarán notas parciais para anos posteriores.

No caso de que o alumnado por circunstancia temporal ou permanente, non puidese desenvolver a composición coreográfica. A avaliación deste apartado substituirase pola análise crítico dunha composición artística seleccionada polo profesorado.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Sefchovich, G., **Expresión corporal y creatividad**, 2005

Learreta Ramos, B.; Ruano Arriaga, K. y Sierra Zamorano, M.A., **Didáctica de la expresión corporal: talleres monográficos**, 2006

Motos Teruel, T., **Prácticas de la expresión corporal**, 2007

Chazín, S.M., **Juegos de expresión corporal para niños**, 2007

Montesinos Ayala, D., **La expresión corporal. Su enseñanza por el método natural evolutivo**, 2004

Revista Tandem, **Monografía: La expresión Corporal en el escenario virtual**, 79, 2023

Complementary Bibliography

Martínez López, E., **Ritmo y expresión corporal mediante coreografías**, 2006

Trias, N.; Pérez, S. y Araújo, J., **Juegos de música y expresión corporal**, 2007

Castañer, M.; Grasso, A.; López Villar, C.; MAtéu, M.; Motos, T.; Sánchez, R., **La inteligencia Corporal en la Escuela. Análisis y Propuestas**, 2006

Revista Tandem, **La expresión corporal y el desarrollo de competencias transversales en la formación del profesorado de Educación Física**, 47, 2015

Recomendacións
